

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Nie za każdą granicą jednakowi

We wtorkowym numerze „Kurjera Wileńskiego” podaliśmy wiadomość następującej treści:

„SOWIECKA BEZCZELNOŚĆ CO SIĘ STAŁO Z POLSKIMI PILOTAMI?”

WARSZAWA, (Pat). Dnia 26 ub. m. trzech szybowcowych pilotów-studentów podczas odbywania lotów treningowych natrafiło na burzę, która zniosła ich w stronę granicy polsko - sowieckiej i zmusiła do lądowania na terenie ZSRR.

Mimo usilnych starań przedstawicieli polskich władz granicznych, działających zgodnie z konwencją z dnia 3. V. 1933 r., dotychczas nie udało się uzyskać najogólniejszej choćby informacji o losie pilotów i ich aparatów. Władze sowieckie wbrew najelementarniejszym zasadom międzynarodowej kurtuazji dotychczas w całej sprawie zachowują niezrozumiałe milczenie.

Sprawa cała jest tym dziwniejsza,

że pomijając cały wypadek tak częsty w sporcie, sam wiek trzech młodocianych pilotów winien warunkować pobłażliwe ustosunkowanie się do nich.

Dotychczas, tj. w ciągu ostatnich dwóch dni, ani PAT, ani żadne inne źródło, oczywiście, nie przyniosło nam żadnych wiadomości uspokajających. Mimo to jest spokój. Mimo to był spokój przez całe sześć tygodni od chwili tej nieszczęśliwej burzy, która zniosła naszych lotników na stronę sowiecką, aż do dziś dnia. A PAT z wdziękiem, godnym lepszej sprawy, odwołuje się tylko do młodocianego wieku pilotów jako do okoliczności łagodzącej, że śmieli przelecieć granicę sowiecką.

Chyba każdy Polak przyzna, że o wiele skuteczniejszym środkiem „interwencji” z naszej strony, niż te wdziedzne miny i komunikaty po sześciu tygodniach, byłaby stanowcza obietnica, że „o ile piloci szybowcowi

nie zjawią się w ciągu trzech godzin sami, zaczniemy ich szukać przy pomocy własnych eskadr lotniczych po terenie całej Rosji. Jeżeli przy tej okazji kilka większych miast zamieni się w perzynę, nie miejcie do nas żalu”.

Takie „dictum acerbum” napewno nie pozostałoby bez odpowiedzi, zwłaszcza w chwili obecnej, gdy uwaga Czerwonego Kremla skupia się na Dalekim Wschodzie, gdy zamiast wojny mamy wprawdzie rozejm ale — po skonstatowaniu, że najlepsza armia sowiecka wcale nie jest najlepszą a w każdym razie bić się nie ma zupełnie ochoty.

Stanowczo za mięcy jesteśmy wobec Rosji. Dbamy o rodaków w Niemczech, w Łotwie, w Litwie, w Czechosłowacji, w Stanach Zjednoczonych, w Argentynie — wszędzie, tylko nie w Rosji.

Uchwała Obozu Zjednoczenia Narodowego obwoła wileńskiego, którą

mieliśmy możliwość opublikować przed kilku tygodniami, jest dosłownie unikatem, jedyną bowiem w całej Polsce bierze w obronę Polaków w Rosji. A przecież ci Polacy to bynajmniej nie byli tylko obszarnicy. Właśnie obszarnicy przede wszystkim wyjechali, uciekli.

Została szlachta zaściankowa, drobna, w Mińszczyźnie, Mohylowszczyźnie, koło Połocka i Witebska, na Ukrainie. Zostali Polacy najlepsi, patriotyczni, zesłani do gubernij centralnych i na Syberię — oraz ich dzieci — którzy nie mogli stamtąd wyjechać. Nikt w Polsce za nich nie chce się ująć. Od czasu do czasu tylko jakiś wybraniec losu, szczęśliwy uciekinier z Sołówek, przyniesie jakieś wieści o ich trwającej dotąd kalwarii. Sam z jednym z takich niedawno rozmawiałem.

Ci trzej wspomniani przez nas piloci to przecież drobiazgi w porównaniu z tymi szkodami, jakich my — naród polski — doznaliśmy ze strony bolszewików już po zawarciu pokoju.

Drobiazgi o tyle jednak wart uwagi, że charakterystyczny dla tej dziwnej pobłażliwości, jaką mamy dla okrucieństw bolszewickich popełnianych wobec naszych rodaków.

Gdyby coś podobnego wydarzyło się w Niemczech, w Litwie, w Czechosłowacji — doprawdy, mielibyśmy chyba już wojnę. Może rząd by jej nie chciał ale społeczeństwo zmusiłoby do tego.

Tymczasem stosunek nasz do rodaków za granicą bolszewicką jest jakichś inny, jakby to byli jacyś inni, gorsi Polacy.

Doprawdy, ten sposób rozumowania wymaga wreszcie rewizji. Nawet ci trzej piloci szybowcowi przez sam fakt pozostawania przez sześć tygodni w ZSRR zdążyli stać się już jacyś dalecy, obojętni...

Jest w tym coś, czego nie rozumiemy i chyba nigdy zrozumieć nie potrafimy. Bo gdybyśmy nawet zrozumieli, nie moglibyśmy się z tym w żaden sposób zgodzić. Piotr Lemiesz.

Zawieszenie broni pod Czang-Ku-Feng

Rozpoczną się pertraktacje nad ustaleniem granicy

TOKIO. (Pat). Oficjalnie komunikują: W czwartek w południe wg czasu miejscowego wojska japońskie przerwały akcję. Trębacz odegrał sygnał „przerwać ogień”. Cisza zapanała na odcinku, który przez 10 dni rozbrzmiewał odgłosami dział, karabinów oraz hukiem bomb lotniczych.

Wojska japońskie i sowieckie stoją na przeciw siebie w odległości od 200—800 mtr.

Również wojska sowieckie zaniechały wrogich działań.

Propozycja Litwinowa

MOSKWA (Pat). Agencja Tass ogłasza: W dniu 10 bm. ambasador japoński w Moskwie Szigemitsu ponownie odwiedził komisarza Litwinowa.

Po wymianie zdań, kom. Litwinow w imieniu rządu sowieckiego wysunął następującą propozycję:

- 1) oddziały wojsk japońskich i sowieckich przerywają wszelkie operacje wojskowe w dn. 11 bm. o godzinie 12 według czasu miejscowego. Rządy ZSRR i japoński wydadzą natychmiast odpowiednie zarządzenia.
- 2) Wojska sowieckie i wojska japońskie pozostaną na stanowiskach, które zajmowały w dniu 10 sierpnia o godz. 24 według czasu lokalnego.
- 3) Dla wytyczenia granicy na odcinku spornym utworzona będzie Komisja mieszana, składająca się z 2 przedstawicieli ZSRR i 2 przedstawicieli strony japońsko - mandżurskiej z arbitrem na czele, który będzie powołany zgodnie przez obie strony spośród obywateli państwa trzeciego.
- 4) Komisja demarkacyjna oprze swe prace na układach i mapach, opatrzonych podpisami upoważnionych przedstawicieli Rosji i Chin.

Ambasador Szigemitsu akceptował całkowicie dwa pierwsze punkty propozycji sowieckiej i uchylił zasadę arbitrażu.

Komisarz Litwinow wskazał wówczas, że obecność w komisji arbitra niezainteresowanego i bezstronnego byłaby najlepszą gwarancją osiągnięcia ugody w zakresie wytyczenia granicy, lecz wobec obiekcji ambasadora nie należał na konieczność wprowadzenia arbitrażu. W ten sposób i trzeci punkt można uważać za przyjęty.

Jeśli chodzi o podstawy, na jakich się ma oprzeć praca przyszłej komisji demarkacyjnej, to porozumienia nie osiągnięto. Amb. Szigemitsu zaproponował, aby komisja niezależnie od układów i map proponowanych przez kom. Litwinowa, przyjęła jako podstawę pracy również i inne materiały, które dotychczas nie były przedłożone rządowi sowieckiemu i które nie są uznane.

Ambasador Szigemitsu porozumieć się ma w tej sprawie ze swym rządem i udzielił odpowiedzi w najbliższym czasie.

W marcu b. r.

rządowcy dążyli do porozumienia z gen. Franco

PARYŻ (Pat). Naczelny publicysta „Figaro” d'Ormesson, omawiając sytuację polityczną w Hiszpanii, podaje interesującą wiadomość, iż w marcu b. r. rząd walencji pod wpływem ministra obrony Indalezo Prieto, znane go ze swych przekonań umiarkowanych, który, jak wiadomo, w chwili obecnej nie zasiada w gabinecie, skłonił by pójść na rokowania z rządem

gen. Franco. D'Ormesson oświadcza, iż inicjatywa ministra Prieto została sparaliżowana przez pewne zakulisowe czynniki z zewnątrz Hiszpanii, które wywarły nacisk na rząd walencji, by kontynuował walkę.

D'Ormesson, nie wymieniając tych zakulisowych czynników, domaga się jednak, by sprawa została wysunięta na światło dzienne.

Litwinow dziwnie ustepliwy

TOKIO (Pat). Ogłoszono tu oficjalnie, iż komisarz Litwinow wyraził zgodę w imieniu rządu sowieckiego na propozycje ambasadora Szigemitsu, dotyczące dołączenia dokumentów, będących w posiadaniu Japonii, dla przyszłej mieszanej komisji delimitacyjnej. W ciągu dnia dzisiejszego kom. Litwinow wspólnie z amb. Szigemitsu ustalił ostateczny tekst układu o zawieszeniu broni.

Ostatnie walki

TOKIO (Pat). Japońskie ministerstwo wojny ogłasza komunikat o ostatnich walkach z wojskami sowieckimi. Komunikat wydany został w piątek o godz. 11.30 według czasu miejscowego, a więc przed ogłoszeniem rozejmu.

W piątek o świcie wojska sowieckie na odcinku Czangku-feng posunęły się na odległość 150 mtr. od stanowisk japońskich, jednak zostały odparte. Obecnie wojska sowieckie i japońskie na tym odcinku dzielą odległość 300—400 mtr. Również na odcinku na południe od Czangku-feng nocny atak wojsk sowieckich został odparty. Na odcinku Szatsaoping noc upłynęła spokojnie. Stanowiska obu

stron dzieli odległość kilometra.

W środę wieczorem artyleria japońska strąciła samolot sowiecki w pobliżu Keiko, na południowym brzegu rzeki Tiumei.

Pierwsze spotkanie przedstawicieli stron walczących

LONDYN, (Pat). Reuter donosi z Moskwy, że 11 bm. wiecz. na południe od wzgórza Czangku-feng odbyło się pierwsze spotkanie przedstawicieli wojsk japońskich i sowieckich, celem zweryfikowania stanowisk wojsk japońskich. Następne spotkanie eaby się ma jutro po południu.

Układ nie przynosi ujmę żadnej ze stron

PARYŻ, (Pat). Zarówno francuskie koła polityczne, jak i prasa paryska przyjęły z ulgą wiadomość o zakończeniu działań wojennych na Dalekim Wschodzie. Jakkolwiek w Paryżu nie wierzono w możliwość przekształcenia się konfliktu granicznego japońsko-sowieckiego w konflikt ogólny, to jednak zakończenie działań wojennych potraktowano jako nowy czynnik odprężenia w sytuacji międzynarodowej. Dzienniki francuskie podkreślają, że fakt zasadniczy, który wpłynął na pokojowe zakończenie sprawy, solidarnie stanowisko Francji i Anglii z Niemcami i Włochami, które ze swej strony starały się również doradzać umiarowanie zainteresowanym stronom. Prasa paryska z zadowoleniem przyznaje Włochom i Niemcom zasługę uspokajającego oddziaływania na rząd japoński. „Le Temps” w artykule wstępnym podkreśla, iż zawarty układ nie przynosi ujmę prestiżowi żadnej ze stron ani Sowiетom, ani Japonii.

TOKIO, (Pat). Wiadomość o ugodzie osiągniętej pomiędzy Litwinow-

wem a Szigemitsu wywarła duże wrażenie na giełdzie. Większość papierów natychmiast zwyżkowała i już w pierwszych godzinach po otwarciu giełdy notowana była od 2 do 5 punktów wyżej niż wczoraj z dalszą tendencją zwyżkową.

Polska wycofa się z Ligi Narodów?

RZYM (Pat). Agencja Stefani notuje pogłoskę krążącą w kołach politycznych Paryża, iż Polska postanowiła nie wysuwać swej kandydatury do Rady Ligi Narodów podczas nadchodzącej sesji i zdecydowała skasować delegację przy Lidze Narodów.

W kołach politycznych Paryża — twierdzi doniesienie Agencji Stefani — obawiają się, że decyzja Polski jest pierwszym krokiem w kierunku wycofania Polski z Ligi Narodów.

Ani Ameryka ani Anglia nie chcą pośredniczyć w likwidacji zatargu chińskiego-japońskiego

TOKIO (Pat). Agencja Domei donosi: ambasador Stanów Zjednoczonych Johnson i ambasador Wielkiej Brytanii Kerr odpowiedzieli odmow-

nie na propozycję Czang-Kaj-Szeka odegrania roli mediacyjnej w konflikcie chińsko-japońskim.

Berlin--Nowy Jork

Samolot niemiecki przeleciał przez Atlantyk

BERLIN (Pat). Czteromotorowy samolot Focke - Wulf Condor wystartował wczoraj wieczór z lotniska Staaken do Stanów Zjednoczonych A. P.

Według ostatnich wiadomości z godziny 11.19 — dnia dzisiejszego, samolot znajdował się w pobliżu wybrzeży Nowej Funlandii.

Załoga samolotu składa się z 4 osób.

BERLIN (Pat). Według ostatniej wiadomości radiowej z pokładu samolotu Focke Wulf Condor, który wczoraj wystartował z lotniska Staaken do lotu przez Atlantyk północny, samolot przeleciał o godz. 17 granicę Stanów Zjednoczonych nad Sunday Bay.

NOWY YORK (Pat). Niemiecki samolot „Condor” wylądował na lotnisku Floyd - Bennet o godz. 2 m. 45 czasu lokalnego, dokonywując lotu bez lądowania Berlin — Nowy Jork.

NOWY YORK, (Pat). Samolot niemiecki „Condor”, który odbył lot bez lądowania z Berlina do Nowego Jorku przebył 6.397 klm w 25 godzin, robiąc przeciętnie 255 klm na godz. Dowódcą samolotu kpt. Henke oświadczył, że lot odbył się normalnie. Samolot ma odlecieć z powrotem do Berlina w przyszłą sobotę.

Anglia protestuje w Rzymie przeciwko udzielaniu pomocy gen. Franco

LONDYN (Pat). W Londynie potwierdzają wiadomość, że brytyjski charge d'affaires w Rzymie, sir Noel Charles, w myśl instrukcji Foreign Office, odwiedził wczoraj włoskiego ministra spraw zagranicznych Ciano, celem skierowania uwagi rządu włoskiego na zarzuty, według których Włochy udzielają gen. Franco pomocy.

Brytyjski charge d'affaires podkreślił, że rząd francuski, zgodnie z planem nieinterwencji lojalnie zamknął granicę pirennejską, mimo, że krok ten niejednokrotnie spotykał się z ostrą krytyką w samej Francji wobec czego rząd francuski znajduje się w niezwykłym trudnym położeniu. Sir Noel Charles zaznaczył, że wykonanie planu nieinterwencji jest warunkiem wypełnienia porozumienia anglo-włoskiego. Gdyby więc okazało się w przyszłości iż zarzuty, że Włochy w dalszym ciągu wspomagają gen. Franco, są prawdziwe, to wywarłoby to ujemny wpływ na plan nieinterwencji w ogóle i na widoki porozumienia angielsko-włoskiego.

Hr. Ciano, który ostatnio był niezdrowszy, przyrzekł zbadać zarzuty, o których mu nic nie było wiadome.

Uwagi w tym samym duchu zostały poczynione również przez Foreign Office wobec ambasady włoskiej w Londynie.

Companys we Francji

PARYŻ (Pat). Prezydent Generalitat katalońskiego dr Companys przybył samochodem na terytorium Francji, udając się do Perpignan, gdzie przebywa jego rodzina. Cel podróży prezydenta Companysa nie jest

znany, przypuszczają jednak, że w życiu jego ma charakter polityczny i że zechce on na terytorium Francji odbyć szereg konferencji politycznych.

Co mówił Papież o rasizmie włoskim

CITTA DEL VATICANO. (Pat.) „Osservatore Romano” w artykule redakcyjnym zarzuca prasie włoskiej, że zamieściła ostatnio obszernie streszczenie artykułu niemieckiej „National Ztg.”, który omawiając stanowisko Papieża w sprawie rasizmu doszedł do wniosku, że niedawna mowa Piusa XI przysłużyła się znakomicie interesom propagandy żydowskiej. „Osservatore Romano” zauważa, że krytyczny artykuł „National Ztg.” ogłoszony został obszernie w prasie włoskiej, która nie zamieściła ani słowa o mowie Papieża. W ten sposób przed dużą częścią włoskiej opinii publicznej nie tylko zatajono mowę papieską, ale ponadto przedstawiono ją w sposób zniekształcony i mętny. „Osservatore Romano” stwierdza dalej, że papież nie potępił dwóch odrębnych rasizmów niemieckiego i włoskiego, nie mówił o afrykańskich względach rasizmu włoskiego. Argumenty, użyte przez papieża, zostały mętnie skomentowane, również jeżeli chodzi o sprawę żydowską.

Przytaczając z kolei pewne głosy prasy zagranicznej, która obiektywnie omówiła wystąpienie Ojca św. „Osservatore Romano” stwierdza, że zagranicą zbyt arbitralnie pisano o słowach papieża, jako wygłoszonych na rzecz międzynarodowego żydostwa, Papieżowi chodziło bowiem o ewangelie miłosierdzia, braterstwa i pokoju, głoszoną przez Chrystusa. Dziennik dodaje, że papież mówił do alumnów propagandy wiary, mającej misję uniwersalną, po czym wyjaśnia: Gdy żydostwo chce być siłą egoistyczną, panującą i prześladowającą, wówczas grozi mu ze strony Watykanu najcięższe napomnienie. Gdy jednak żydostwo jest nędzą, cierpieniem, a równocześnie przedmiotem ataków i prześladowań, wówczas liczyć może na ochronę i opiekę. „Osservatore Romano” podkreśla, że słowa papieża stały ponad burzami i wygłoszone były z jednej strony przeciwko tym, którzy burzę wywołują, a z drugiej strony dla tych, którzy są ofiarami tych burz.

Wiz ta pierwszego lorda admirałi brytyjskiej w Gdyni

Minister spraw zagranicznych Beck w rozmowie z lordem Duff'em Cooper'em, po obiedzie wydanym na cześć znakomitego gościa angielskiego w salonach Komisarjatu Rządu w Gdyni.

Pomimo zatargu z Sowietami wojska japońskie z sukcesem atakują Chińczyków

TOKIO (Pat). Wojska japońskie operujące w południowej części prowincji Szansi, wyparły resztki wojsk chińskich na lewy brzeg Rzeki Żółtej.

Wojska japońskie rozpoczęły generalną ofensywę 7 bm. Pierwsze poważniejsze starcie nastąpiło pod Czang-Tien-Czen, około 20 kilometrów na wschód od Ymcheng na południowym odcinku kolei Tatung-Puczau. Kolumny japońskie zwróciły się w kierunku południowym i 9 b. m. osiągnęły Mentgsing na północnym brzegu rzeki Żółtej. Inne kolumny japońskie 8 bm. posunęły się w kierunku zachodnim z Yuczenk zajmując Lintsin.

Wojska japońskie niszczą obecnie ostatnie punkty oporu Chińczyków w Szansi, wzdłuż północnego wybrzeża Rzeki Żółtej.

Stałą komunikację lotniczą przez Atlantyk otwiera Francja od 15 bm.

PARYŻ. (Pat.) Dnia 15 sierpnia nastąpi inauguracja stałego połączenia lotniczego między Francją a Stanami Zjednoczonymi. Komunikację utrzymywać będzie największy wodnopłatowiec francuski „Lieutenant de Vaisseau Paris”. Statek ten dnia 15 sierpnia opuści lotnisko pod Bajonną i przez Lizbonę i wys-

Dr Wacław Dziewulski

profesor fizyki na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Stefana Batorego
po długich i ciężkich cierpieniach zmarł w Wilnie, opatrzony św. Sakramentami, w dniu 10 sierpnia 1938 r.
Nabożeństwo żałobne odbędzie się w kościele św. Jana w piątek dnia 12 sierpnia o godz. 10, po czym nastąpi wyprowadzenie zwłok na cmentarz Rossa
O tych smutnych obrzędach zawiadamiają
ŻONA, RODZENSTWO I RODZINA

Hodża ponownie rozmawia z Niemcami sudeckimi

PRAGA, (Pat). Dzisiaj pod przewodnictwem premiera Hodży odbyło się w prezydium rady ministrów zebranie przedstawicieli rządu i delegacji partii Niemców sudeckich w obecności ośmiu przedstawicieli ugrupowań, należących do koalicji rządowej.

Zebranie to stanowiło dalszy ciąg rozmów rządu i przedstawicieli partii Niemców sudeckich, które zaczęło się 25 czerwca. Premier Hodża przed-

stawił punkt widzenia rządu i stronnictw koalicyjnych. W imieniu stronnictw należących do koalicji rządowej przemawiali deputowani Meissner, Klopka i Ostry.

Na następnym posiedzeniu, które odbędzie się 17 bm. delegacja Niemców sudeckich wypowie swój pogląd na temat expose premiera Hodży i przemówień przedstawicieli stronnictw koalicyjnych.

Lord Runciman wnika we wszystko

PRAGA, (Pat). Lord Runciman, który przyjął dziś przedstawicieli stronnictwa Henleina, jutro przyjmie przedstawicieli niemieckiego stronnictwa socjal - demokratycznego, którzy przedstawią mu swe memorandum z załącznikami, następnie lord Runciman przyjmie posła Esterhazygo, przewodcę węgierskiej opozycji w Czechosłowacji.

Lord Runciman badając dokładnie sytuację, zainteresował się również sprawą przelotów samolotów niemieckich i czechosłowackich nad między państwową granicą.

Na pogrzebie henleinowca Bayerlego, zabitego przez niemieckiego socjalistę obecny był, jako obserwator, członek misji lorda Runcimana Henderson, który zapoznał się również dokładnie z przebiegiem zajścia na miejscu.

PRAGA (Pat). — Przedstawiciele stronnictwa sudecko - niemieckiego przeprowadzili dziś półtoragodzinną rozmowę z współpracownikami lorda Runcimana. Jak utrzymują poruszyli oni m. in. sprawę zajścia w Hoehal.

Niemcy przygotowują skargi

PRAGA, (Pat). Partia Niemców sudeckich prowadzi szeroką akcję propagandową celem nakłonienia wszystkich niemieckich organizacji w Sudetach, by wysłały pisemne skargi na urzędy czechosłowackie na ręce misji lorda Runcimana. Skargi te mają dotyczyć głównie spraw gospodarczych. Hość organizacji niemieckich w Sudetach sięga ponad 10 tysięcy.

Samolot niemiecki nad terytorium czeskim

PRAGA. (Pat.) Czeska agencja telegraficzna komunikuje: Wczoraj o godz. 8 rano patrol policyjny spostrzegł samolot niemiecki, który ukazawszy się od strony wiosek niemieckich Turkau i Aussig, przeleciał nad granicą czechosłowacką, kierując się ku miejscowości Koterinky. Minąwszy ją, samolot kontynuował lot nad terytorium czechosłowackim wzdłuż granicy do Knova.

Podczas lotu samolot stosował sztuczny mgłę. Wkrótce potem spostrzeżono

go nad Neplochowicami (okręg opawski). O godz. 8.30 patrol policyjny stwierdził obecność samolotu niemieckiego nad wioskami Drzkowice i Jorkowice (okręg opawski). Patrol zdołał sfotografować ślady zasfory dymnej samolotu. Organy policyjne sygnalizowały wreszcie tenże samolot nad Opawą.

Samolot powrócił do Niemiec tą samą drogą jaką przybył nad terytorium Czechosłowacji.

„Husytyzm sprzymierzył się z czerwonymi mordercami celem zniszczenia Niemczyzny”

Ostre przemówienia henleinowców na pogrzebie zabitego Niemca

PRAGA, (Pat). Dziś o godz. 10 rano odbył się w m.Hartmanitz pogrzeb henleinowca Bayerlego, zamordowanego przez niemieckiego socjalistę. W pogrzebie wzięło udział 16 posłów niemiecko - sudeckich oraz złożono dwa wieńce, jeden od Henleina, drugi od stronnictwa. W pogrzebie wzięło udział 4500 henleinowców ze 180 chorągiewami stronnictwa oraz z chorągwią państwową. Porządku nie zakłócono.

Nad grobem przemawiał senator Ludwik Frank, oświadczając m. in.: „Nad otwartą mogiłą oskarżam system, który wykrętnie ukrywa bezprawie,

by fałszować rzeczywistość. Oskarżam system, który zamiast pojednania narodów służy nienawiści i który toleruje, by szerzenie nienawiści doprowadziło do mordów, system politycznej sprawiedliwości skierowany z całą surowością przeciwko Niemcom sudeckim oraz stosowany bardzo pobłażliwie wobec ich przeciwników”.

Następnie przemawiał zastępca Henleina Karl Herman Frank, oświadczając m. in.:

„W głębokim bólu, lecz ze słusznym oburzeniem stoi Niemczyzna sudecka nad tą trumną... Od czasu wprowadzenia wyjątkowych zarządzeń na tej niemieckiej ziemi oto trzęcia krwawa ofiara... Wielkość tej ofiary oraz bezceństwo ichorzliwego czerwonego mordercy nie zdołają być przeinaczone przez kłamstwa czeskich i żydowskich dzienników. Nawet radiostacja państwowa nie zdoła osłabić wobec nas i wobec całego świata winy systemu, gdy pragnie podstępne morderstwo przedstawić jako zwykłą bójkę karzezną pomiędzy przedstawicielami różnych partii niemieckich... Morderstwo to jest skutkiem systemu podburzania, w którym husytyzm sprzymierzył się z czerwonymi mordercami celem zniszczenia Niemczyzny i narodowego socjalizmu. Lecz nie lękamy się śmierci i tam, gdzie pada jeden — tysiące stają na jego miejsce”.

WILNO

I. Wilno w mowach Wielk. Marszałka
II. Wilno w rzędzie stolic Rzeczypospolitej Polskiej
prace Wacł. Głzbert-Studnickiego
wyd 1936 — do nabycia wszędzie

Nowi biskupi w Łomży i Lublinie

CITTA DEL VATICANO (Pat). Pa pież mianował księdza Tadeusza Zakrzewskiego, rektora polskiego instytutu w Rzymie, biskupem sufraganiem w Łomży. Równocześnie mianowany został biskupem - sufraganiem lubelskim ksiądz Władysław Góral, kanonik kapituły katedralnej w Lublinie.

Nie chcą Żydów w Chile

SANTIAGO DE CHILE. (Pat.) Wyjaśniając oświadczenie konsula Chile w Paryżu, które ogłosił, że Żydom nie będą udzielane wizy na wjazd do Chile, minister spraw zagranicznych Chile oświadczył, że wizy Żydom wprawdzie udzielane będą, lecz w bardzo ograniczonej mierze.

Pierwszy dzień meczu tenisowego Polacy — Jugosławi

12 bm. o godz. 15 rozpoczyna się na kortach Stadionu Wojska Polskiego w Warszawie mecz tenisowy Polska — Jugosławia o mistrzostwo środkowej Europy. Pierwszego dnia odbędą się dwa single: Kukuljevic walczący z Baworowskim a Smerdu z Hebdą.

Giełda warszawska

z dnia 11 sierpnia 1938 r.

Belgi belgijskie	89,77
Dolary amerykańskie	530,50
Dolary kanadyjskie	529,00
Floreny holenderskie	290,24
Franki francuskie	14,55
Franki szwajcarskie	121,90
Funtki angielskie	25,98
Guldenty gdańskie	100,25
Korony czeskie	15,80
Korony duńskie	116,00
Korony norweskie	130,53
Korony szwedzkie	133,94
Liry włoskie	23,65
Marki fińskie	11,48
Marki niemieckie	—
Marki niemieckie srebrne	99,00
Tel Aviv	25,95
Akcje:	
Bank Polski	125,00
Papiery procentowe:	
Pożyczka wewnętrzna	67,13
Pożyczka inwestycyjna pierwsza	82,78
Pożyczka inwestycyjna druga	81,75
Pożyczka konwersyjna	69,50
4% premj. dolarowa	42,35
konsolidacyjna	67,00

Sensacyjna zmiana w Pudrach do Twarzy

Przez z nienaturalnym wyglądem „maquillage'u”

NOWY PUDER NIEWIDZIALNY NA SKÓRZE. NADAJE COLOWE NATURALNE PIĘKRO.

Elegancie Francuzki! Innowa nowa moda. Znalazły one nowy puder do twarzy, nadejdujący brzośkwiniową cerę bez śladu polysku przez cały dzień.

Tajemnica polega na nowym sposobie fabrykacji, dzięki któremu najdelikatniejszy puder trzykrotnie przesiewany przez jedwabne sito, jest zmieszany z Podwójną Pianką Kremową. Ten najnowszy system — wynik długoletnich doświadczeń francuskich chemików — został obecnie opatentowany przez firmę Tokalon. Puder Tokalon kładzie na zawsze kres polyskowi nosa i tłuściości skóry. Nadaje niezwykle piękną cerę, która pozostaje absolutnie matowa przez 8 godzin. Ani wiatr, ani deszcz lub pocenie się nie spowodują już polysku ani skóry o ile używa Pani Pudru Tokalon „matującego”, spreparowanego według oryginalnego francuskiego przepisu znakomitego paryskiego Pudru Tokalon. Nada cerze Pani świeżość i piękno plątków różanych i spotęguje w dwójnasób Jej urodę. Żądaj Pudru Tokalon — istnieje w 10-ciu przedsięwzięciach. Zł. 1,40 i zł. 2,50.

Biuro Buchalteryjno-Rewizyjne

„RACHUBA”

Wilno, ul. Trocka 13 m. 1, tel. 28-35.

BUCHALTERIA, PORADY BUCHALTERYJNE I HANDLOWE

Dr. med. L. Łukowski

(choroby dzieci)

powrócił

ZAWALNA 2. — TEL. 5-92.

ŚWIAT POD BRONIA

Słowo może razić jak pocisk...

Podobno życie stało się bardzo skomplikowane. Nic więc dziwnego, że i wojna nowoczesna jest zjawiskiem tysiąckroć bardziej złożonym, niż wojny dawnych a nawet i nie bardzo dawnych czasów. Nie tylko techniczna strona walki uległa gruntownym przeobrażeniom i udoskonaleniom, lecz także i socjologiczny jej aspekt zmienił się dosyć gruntownie. Cywilizacyjna wspólnota wielu narodów sprawiła to, iż motywy, w imię których prowadzona ma być wojna, muszą dotyczyć zainteresowań szerokich mas.

Wojna w imię dynastycznych pasjanów koronowanych głów dzisiaj prawdopodobnie nie znalazłaby zbyt mocnego oparcia w walczącym narodzie. Chyba, że w takiej grze byłyby ukryte istotne interesy państwa, jak to było z popieraniem przez Anglię restauracji króla Jerzego w Grecji.

W arsenale współczesnych środków walki poważne miejsce zajmuje tak zwana propaganda. Powszechnie się uważa, że jest to wynalazek rewolucji bolszewickiej. Wprawdzie bolszewicy okazali się największymi mistrzami w operowaniu tym środkiem, jednak nie im należy się pierwszeństwo. W istocie środek ten wyszukał już przez koalicję — i to prawie od samego początku wojny światowej. Wpakowała ona grube miliony w przekupione dzienniki, specjalne wydawnictwa i t. p., kolportowane na terenie państw centralnych a których głównym zadaniem było urabianie nastrojów wewnątrz kraju i montowanie opinii publicznej w kierunku najwygodniejszym dla aliantów. Dowództwo francuskie zainstalowało specjalne biura, których przeznaczeniem było zbieranie prywatnych listów poległych żołnierzy lub jeńców niemieckich. Tysiące tych listów, chociaż nie zawierały żadnych przeciętnych tajemnic wojskowych, jednak swoim tonem, informacjami gospodarczymi i ogólnym nastrojem doskonale oddawały atmosferę, panującą wewnątrz kraju.

Żołnierz w okopach również często był obdarzany odpowiednią strażą duchową. W tym wypadku trudno było myśleć o jakimś zwyczajnym kolportażu. Zaaplikowano więc dawkę bezpośrednio. Został skonstruowany specjalny pocisk artyleryjski, zawierający bibułę propagandową. Ostrzeliwanie papierem zamiast żelazem, nie wyrządzało żadnych szkód fizycznych, jednak wpływ moralny niewątpliwie wywierało b. poważny. Żołnierz na froncie zawsze jest spragniony wiadomości o losach walki, w której sam bierze udział. Z różnych względów wiadomości o rzeczywistych rezultatach operacji nigdy do niego nie dochodzą, a jeżeli i dochodzą, to w formie już odpowiednio — ku pokrzepieniu serc — spreparowanej. Inaczej zresztą być nie może, bowiem poddanie nastrojów żołnierskich zmiennym losom walk byłoby równoznaczne ze zdemoralizowaniem oddziałów. Ucho żołnierskie jest bardzo wrażliwe na wszelkie wiadomości, nie pochodzące z oficjalnego źródła. W takim wypadku oczywiście bardzo łatwo przekonać walczących o własnych niepowodzeniach, o bezcelowości

ci wysiłków, wmówić poniesione klęski, zastraszyć cierpieniem i nędzą kraju, szantażować losem pozostawionych rodzin, a przez to wszystko złamać ducha walki.

Jaskrawym przykładem destrukcyjnej propagandy w wojsku jest rozkład armii rosyjskiej w 1917 r. Wspomniałyśmy talent krasomówcy Kiereńskiego i osobisty przykład bohaterstwa, gdy ze szpicrutą w ręku prowadził oddziały do natarcia, nie zdołały się przeciwstawić umiejętnie ułożonym hasłom, rzucanym w szeregi żołnierskie przez bolszewików. Ani karabiny ani armaty niemieckie nie zrobiły tyle dla zwycięstwa na wschodzie, co żywe słowo Lenina. Jedyny to bodaj przykład sukcesu propagandy niemieckiej, gdy docenili znaczenie tego człowieka i zrobili wszystko, aby przemycić go do Rosji.

Niemcy w czasie wojny światowej na ogół nie wykazali zrozumienia dla propagandy, więc też nie mieli prawie żadnego powołanego do tych zadań aparatu. Pod tym względem od początku zaznaczyła się wybitna przewaga koalicji. Gdy jednak po wojnie przekonali się, jak poważny czynnik w walce nie był przez nich wyszukany, zorganizowali z całym niemieckim pedantyzmem aparat propagandy wewnętrznej i zewnętrznej. Hitlerizm dziedzinę tę podniósł na wyżyny doskonałości. Dzisiaj propaganda niemiecka należy do najlepiej zorganizowanych i prowadzonych na całym świecie. Zdyktowała ona nawet propagandę bolszewicką. Nie jedno powodzenie na terenie międzynarodowym należy przypisać właśnie gruntownie urobionej opinii społeczeństw cywilizowanych.

Co może zrobić propaganda, świadczy przykład Włoch z czasów wojny abisyńskiej. Uczucia patriotyczne kraju zostały rozgrane do naj-

wyższej temperatury — i kosztowna wojna przez niesłychaną ofiarnością publiczną została sfinansowana. Opinia międzynarodowa została po prostu zagłuszona przez ulewę jaskrawych wydawnictw, ulotek, fotografii, ba! — rozpraw naukowych, studiów, odpowiednio spreparowanych statystyk — i tak zwane sankcje bardzo prędko straciły na kolorze. Bez większego ryzyka można twierdzić, iż wygraną wojnę Włochy zawdzięczają może nie mniej, niż bohaterstwu swego żołnierza, także dobrze prowadzonej propagandzie.

Jeżeli propaganda okazała się tak cennym narzędziem polityki podczas pokoju, to niewątpliwie każdy zechce z niej skorzystać również podczas wojny. Istotnie, liczymy się z tym czynnikiem w przyszłości bardzo poważnie. Szczególnie w warunkach wojny europejskiej okaże się on bardzo skuteczny. Powszechna umiejętność czytania, szeroki zasięg prasy, teatr, kino i w ogóle masowa konsumpcja dóbr kulturalnych stały się tym podłożem, na którym wyrosła współczesna koncepcja oddziaływania na masy walczące za pomocą słowa drukowanego i graficznych środków wypowiedziania się.

Europa mimo swego gruntownego skłócenia stanowi pod wieloma względami całość. Interesy poszczególnych państw i narodów bardzo często się krzyżują, lecz nie mniej często też się zbiegają. Są pewne zagadnienia wspólne wszystkim organizmom państwowym i pewne sprawy jednakowo doniosłe i tę samą mające wymowę na poszczególnych terytoriach. Jest więc dużo takich spraw i zagadnień, które stanowią troskę nie jednego rządu, poza tymi, które ściśle się wiążą z prowadzonymi operacjami na froncie. Ta właśnie wspólnota pewnych spraw bardzo może być

Pas fortyfikacji zbudowali Niemcy na granicy z Francją

„Paris Soir” podaje w rewelacyjnej formie szczegóły, dotyczące wielkiego pasa fortyfikacji, budowanych przez Rzeszę Niemiecką wzdłuż Renu równoległe do granicy francuskiej. Według „Paris Soir” roboty, które obecnie prowadzone są gorączkowo rozpoczęły się zaraz po wypadkach 21 maja i mają być wykończone we wrześniu br. Tempo robót, zdaniem dziennika jest nadal bardzo szybkie, przy czym przy pracach tych zatrudnionych jest ok. 300 tysięcy wykwalifikowanych robotników.

Specjalny wysłannik „Paris Soir”, który miał rzekomo oglądać z bliska niektóre fragmenty prac podaje, iż dzieła niemieckie ciężkiego kalibru poroziemszczone w pasie fortyfikacji obejmujących nieprzerwaną linią blockhausów, ciągnącą się na przestrzeni kilkudziesięciu kilometrów do minują nad francuskim Colmarem, Strassburgiem, Doliną Wogezów, a również i nad Zagłębiem Milhou’u.

Blockhausy te porozmieszczane będą mają w odległości 150 m.

Zaznaczyć należy, że wiadomości „Paris Soir” o budowie nowego niemieckiego pasa fortyfikacji wzdłuż granicy Renu potwierdza dziś zarówno „Le Jour” jak i „Journal des Debats”.

„Le Jour” pisze ponadto, że fakt powstania pasa tych fortyfikacji uważany być może za jedno z najważniejszych wydarzeń w dziedzinie wojskowej od czasu zawieszenia broni, gdyż w obecnych warunkach nie może być mowy o forsowaniu granicy nadreńskiej przez ewent. ofensywę francuską, która miałaby do pokonania pięciokrotny pas fortyfikacji. Okoliczność ta powoduje też całkowitą zmianę taktyki wojennej.

Naczelny publicysta „Le Journal des Debats” wyraża przekonanie, że fakt stworzenia nowego pasa fortyfikacji stanowi wydarzenie wielkiej wagi.

wyszukana przy akcji kształtowania opinii publicznej kraju.

Rozwój współczesnej techniki przyniósł nie jedno ułatwienie dla wojennej akcji propagandowej. O ile jeszcze do niedawna przenikanie w głąb kraju przeciwnika ze słowem drukowanym było połączone z bardzo wielkimi trudnościami, o tyle dzisiaj stają do usług najrozmaitsze wynalazki czy udoskonalenia techniczne. Na czoło wybijają się lotnictwo i radio.

Kraj może być zarzucony nie tylko bombami lotniczymi. Nieraz „użyteczny ładunek” ciężkich bombowców może stanowić transport druków, odezw, proklamacji, fałszowanych numerów czasopism i t. p. Zarzucenie miast i wsi tego rodzaju materiałem może razić nie mniej skutecznie, niż wypełnione ekraztem czy imperytem bomby właśnie tam, gdzie przeciwnik

może kokietować pewnymi zagadnieniami, gdzie w masy można zaszczerpieć tęsknotę za jakimś nowym ideałem społecznym, zdemoralizować oczekiwaniem na jakąś bardzo korzystną zmianę w razie klęski własnego państwa — propaganda wojenna może znaleźć wdziałne pole do działania. A cała Europa stanowi taki właśnie teren. Każda nowa idea socjalna tutaj zwykle ma znaczenie ogólniejsze i choćby na początku wyrzekała się bardzo stanowczo swego międzynarodowego charakteru, to jednak wreszcie takiego charakteru nabierze. Przykład podobnego procesu mamy chociażby w faszyzmie włoskim.

W repertuarze wrogiej akcji propagandowej mogą się znaleźć również zagadnienia narodowościowe, wygrwane w odpowiedni sposób, antagonizmy ideowe, a także i kwestie personalne, aż do dyskredytującej poszczególne osobistości plotki włącznie. W czasie wojny światowej propaganda aliancka bardzo intensywnie pracowała nad wszczęciem społeczeństwu niemieckiemu przekonania, że wojna jest prowadzona z inicjatywy i w wyłącznym interesie domu Hohenzollernów.

Przyszła wojna — to wojna nie tylko zawodowego żołnierza, lecz także cywilnych mas ludności. Przeniesienie akcji niszczyielskiej w głąb kraju (bombardowanie lotnicze, desanty) stawia na porządku dziennym sprawę organu zacji obrony cywilnej ludności. Jeżeli dyscyplina wojskowa w szeregach armii jest skutecznym antido-

(Dokończenie na str. 4)

L. Kor.

Zatarg japońsko-sowiecki

Żołnierze sowieccy w pierwszej linii walk

Cytaty z „Republiki koleżków”

Są książki, które budzą zachwyt, które po prostu się kocha. Taką lekturą stanowią „Republika koleżków” (Roberta de Jouvenel *). Nie jest to jakaś „zajmująca” powieść o nadzwyczajnej akcji, ani też inna „rewelacja sezonu”. „Republikę koleżków” można by nawet uważać za książkę starą. Tematycznie odnosi się ona do parlamentu francuskiego sprzed do brych... dwudziestu paru lat. Obserwacje jednak i sądy zawarte w niej posiadają znamiona najwyższej aktualności. I to nie dlatego, że dotąd jeszcze nie przeżył się we Francji parlament. Spostrzeżenia i myśli Jouvenel’a dadzą się z powodzeniem zastosować do wielu innych form ustrojowych, a bodaj do każdej. Oczywiście z „pewnym odchyleniem”. Nie trzeba

zapominać, że „Republika koleżków” zrodziła się na gruncie francuskim.

Książka składa się z trzech dużych rozdziałów: Pałac Burboński, Ministrowie i ministerstwa, Sądownictwo i Czwarte mocarstwo.

Pałac Burboński. Od czego zaczęli swą pracę posłowie w pałacu Burbońskim? „Gdy w 1910 r. dwustu czterech posłów zasiadło po raz pierwszy w pałacu Burbońskim, pierwszą powzięłą przez nich decyzją było usunięcie tytułu „pan” z ich stosunków. Dali w ten sposób wyraz temu, że dla nich istotne są nie poglądy polityczne, które reprezentują, lecz zaszczyt, który ich spotkał. Skądkolwiek się wywodzą, zeszli się tam, do kąd dążyli: to tylko jest dla nich ważne”. Jak się zostaje posłem? „Zbyć być posłem, niekoniecznie trzeba być uczciwym człowiekiem. Aby nim zostać, dobrze jest bądź co bądź mieć przeszłość uczciwego człowieka”. Co należy robić, aby zachować swój mandat poselski? „Gdy już się jest posłem, należy troszczyć się tylko o je-

dno: by nim pozostać. Trudności zmieniają się zależnie od okręgów wyborczych. W pewnych dzielnicach wystarcza mieć mandat, by go zachować. Ten już obrósł w pierze — mawiają wyborcy kilku oddalonych prowincyj — a nowego trzeba by znów łuczyć”. Co robi dobry poseł, gdy otrzyma list od wyborcy? „Dobry poseł, który otrzyma list od wyborcy, powinien natychmiast napisać trzy. Jeden do władzy właściwej, celem przekazania prośby interesanta. Drugi do interesanta, aby go zawiadomił że przekazał jego prośbę. Trzeci do tegoż interesanta, aby go zaznajomił z odpowiedzią właściwej władzy. Parlament nie panuje, nie rządzi: parlament pisze. Ustrojem dominującym w naszym życiu nie jest ani Republika, ani Cesarstwo, ani Królestwo, ani Autokracja, ani Demokracja — jest nim Pismokracja”. W jaki sposób składa się interpelację poselską? „Poseł opyzyci spotyka ministra w kuluarach lżby: — Powiedz mi, mój stary, co to za historia z tą dymisją Chicurel’a? Co za świństwo zrobiono mu w twojem ministerstwie? — Głupstwo — odpowiada minister — nie mamy sobie nic do wyrzucenia w tej sprawie. Wprowadzono cię w błąd, ten Chicurel to zwykły łajdak. — Chicu-

rel to bardzo porządnym człowiekiem — odpowiada interpelant — a ja obiecałem mu pomoc w jego sprawie. Zresztą tu chodzi o zasadę. Daj mu jakąś rekompensatę.

- Nigdy w życiu!
- Okaż choć dobre chęci.
- Idź do diabła.
- Ach tak — odpowiada poseł —

dobra! Zobaczymy. Zainterpeluję cię. To będzie bardzo zżawne. Natychmiast siada przy jednym z biur, których tam jest pełno i pisze z całą powagą:

Panie Ministrze!
Mam zaszczyt zakomunikować Panu, że na posiedzeniu dnia... będę Pana interpelował w sprawie p. Chicurel’a, który...

Raczy Pan przyjąć, Panie Ministrze, zapewnienia głębokiego szacunku...
Ministrowie i ministerstwa. Upadł rząd. Miejsce dawnego ministra zajmuje nowy: „Między dawnym i nowym ministrem zawiązuje się rozmowa. Nie bójcie się: jest serdeczna. Choćby ich dzieliły różnice poglądów, choćby istniały między nimi urazy osobiste, ci dwaj ludzie należą do tego samego środowiska parlamentarnego. To są koledzy. Zresztą przecież w chwili, gdy staje się mini-

strem, nie należy rezygnować z okazywania się człowiekiem światowym. Więc też i ich słowa będą obmyślone, uprzejme i umiarkowane.

— Ciężkie to zadanie pana zastąpić.
— Pocięchą jest dla mnie, że składam ten urząd w pańskie ręce.

Po wymianie grzeczności przechodzi się do spraw poważnych: kilka za pytań co do ruchomości ministerstwa, co do ułatwień, na jakie zgadza się państwowy skład mebli, który staje się z dnia na dzień mniej uprzejmy; poleca się pewną ilość osób. Wreszcie przechodzi się do zagadnień publicznych.

Odechodzący minister kładzie specjalny nacisk na niektóre sprawy osobiste przez niego podjęte, które są na ogół mało ważne — inaczej bowiem nie inicjowałby ich. Gawędzi chwilę, przerzuca niedbale papiery. Wszystko trwa pół godziny. Wreszcie odchodzi. Nowy minister zostaje sam. Wchodzi on teraz rzeczywicie w posiadanie. Przechadza się po pokoju, ogląda ściany, podchodzi do okna. Stamtąd spostrzega ciężko naładowane wozy, które zwożą „akta osobiste” jego poprzednika. Powraca, aby usiąść na fotelu ministerialnym. Przypomina sobie rozmowę, którą właśnie przepro-

*) Robert de Jouvenel, „Republika koleżków”, posłowie „W dwadzieścia lat później” Paul Morand, z francuskiego przetłumaczył Janusz Popiel, przedmowa zaopatrzył Czesław Znamierowski. Warszawa „Nasza Księgarnia”, 1936, str. 218.

Oczy świata zwrócone na Amerykę

Prezydent Roosevelt fenomenem energii i zwrotności. Rok 1938 zadecyduje o roku 1940

W obecnej naprężonej sytuacji międzynarodowej oczy całego świata zwracają się na Amerykę, jako czynnik, który w konfliktach w chwili obecnej mógłby odegrać rolę decydującą. W wielkich organach prasy francuskiej i na wielkich zgromadzeniach raz po raz padają wezwania pod adresem Roosevelta aby odegrał czynną rolę w groźnym dla całego świata obecnym położeniu. Podobne głosy odzywają się w Anglii i gdzie indziej.

Przedmiot tych wezwań, prezydent Roosevelt, mimo sześciu lat wyjątkowej pracy na najwyższym w Stanach i niesłychanie odpowiedzialnym stanowisku, mimo dolegliwości natury fizycznej daje dowody niesłabnącej energii i żywotności. Właśnie w lipcu zakończył w Los Angeles objazd znacznej części stanów południowych w związku z rozpoczynającą się kampanią wyborczą, gdyż w listopadzie mają odbyć się wybory wszystkich członków Kongresu i jednej trzeciej części senatorów oraz 32 gubernatorów poszczególnych stanów. Roosevelt w czasie swojego objazdu stykał się z wyborcami i kandydatami, podkreślając swoje sympatie dla pewnych kandydatów a niechęć w stosunku do innych.

Stronictwo demokratyczne, a więc

zadecydują o roku 1940, w którym odbędą się wybory na prezydenta. Od wyniku kampanii w tym roku gotowa zależeć sprawa kandydatury Roosevelta na trzecią kadencję prezydencką, problem trudny, gdyż prawo zwyczajowe amerykańskie nie przewiduje trzeciej kadencji i nawet popularny i energiczny stryj obecnego prezydenta poniósł druzgocącą klęskę, gdy się pokusił o przekroczenie tego zwyczajowego przepisu.

Prezydent nie wypowiada się w kwestii trzeciej swojej kandydatury, mimo, że jego zwolennicy, pisma partyjne i liczne delegacje proszą go o wyjawienie swojej decyzji w tej sprawie. Panuje obecnie przekonanie, że Roosevelt sam nie powziął jeszcze decyzji w tej kwestii i że będzie ona zależała od rozwoju sytuacji politycznej. Prezydentowi zależy przede wszystkim na zwycięstwie prowadzonej przez siebie polityki. Gotów będzie wycofać się z walki wyborczej, jeśli znajdzie następcę, który by mógł dalej prowadzić rozpoczęte przez niego dzieło. W przeciwnym razie rzuci swoją osobę na szalę, a. by zrealizować swoje plany.

Mimo wszystko publicyści i politycy którzy chcą być przygotowani na każdą e

wentualność oglądają się za ewentualnymi kandydatami na następcę Roosevelta. Wymienia się dotychczasowego wiceprezydenta Stanów Gamera, który uchodzi za przeciwnika polityki Roosevelta, mimo, że nie zajął wyraźnego stanowiska. Znamiennym jest fakt, że pan Garner wyjechał w chwili, gdy prezydent w czasie objazdu przybył do stanu Texas. Kierownik polityki zagranicznej amerykańskiej p. Cordell Hull cieszy się powszechnym uznaniem jako kierownik swojego resortu, uchodzi za umiarkowanego zwolennika New Dealu i miałby wskutek tego szansę jako kandydat kompromisowy, co by zażegnało ewentualny rozłam wśród demokratów. Wielkie wpływy ma p. Farley, generalny dyrektor poczty i kierownik organizacji demokratycznych, który ma wiele nici w rękę.

Mimo to jednak, żaden z tych ewentualnych kandydatów nie może się mierzyć autorytetem ani popularnością z dotychczasowym prezydentem, którego wpływ obecnie na opinię amerykańską jest może większy niż kiedykolwiek i wskutek tego wiele będzie zależało od jego decyzji w kwestiach ogólnych jak personalnych.

Gaz drzewny na kolejach i rzekach we Francji

Wszędzie, we wszystkich krajach, gdzie zużycie nafty i benzyny oparte jest nie na wydobyciu krajowym lecz na imporcie tego produktu z zagranicy, stosuje się chętnie wszelkie rodzaje mieszanek a również i to w coraz większej mierze, gazy pochodzące z destylacji drzewa. We Francji gaz drzewny stosowany jest na szeroką skalę nie tylko na liniach autobusowych ale i na kolejach, w pociągach motorowych. Zamiast drzewa posługują się tam aglomeratami węgla drzewnego, np. karbonitem, wyrabianym w postaci twardych owalnych brykietów przez prochnię rządową w Sevran Livry.

W pociągach motorowych gaz drzewny używany jest jako siła napędowa na kolei wschodniej oraz na liniach zachodnich. Motory poruszane tym gazem rozwijają siłę 280 C. V. Na kolei państwowej (Paryż — Havre) znajdują się w użyciu od dłuższego już czasu motorowe wagony o sile 210 CV, których normalny przebieg wynosi 50.000 km. Zapas brykietów jest wystarczający dla jednorazowego przebiegu 500 km bez potrzeby odnawiania go. Szybkość pociągu osiągnięta przy tym napędzie wynosi do 120 km na godzinę, a zużycie paliwa nie przekracza 100 kg brykietów na 100 km przejeżdżenia.

W ostatnich latach zastosowano motory z napędem gazu drzewnego także na berlińskich i różnego rodzaju sztukach towarowych. Na liniach komunikacji rzecznej użycie gazu drzewnego zamiast ropy zalecane jest również i ze względu na rybobostan oraz higienę. Stwierdzono bowiem, iż zanieczyszczające wodę w rzekach odpadki ropy ze statków z motorami naftowymi wpływają ujemnie na rybobostan, uniemożliwiają na dużej przestrzeni korzystanie z wodopoju dla bydła i koni etc.

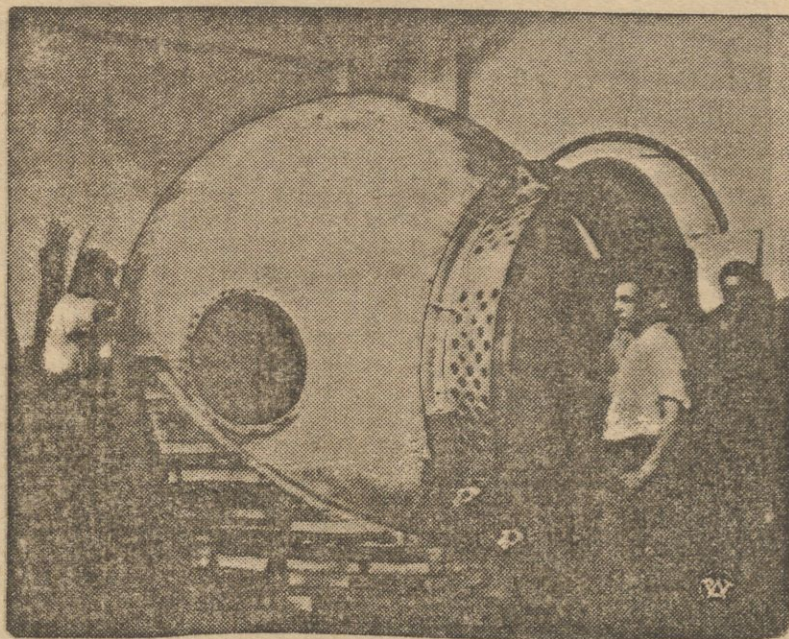
Lasy, które pokrywają 20 proc. terytorium Francji, pozwalają korzystać w szerokiej mierze z produkcji węgla drzewnego i udostępniają pożytkowanie się gazem drzewnym jako siłą napędową. Tańszy od ropy, benzyny, gaz drzewny może być bardziej je

szcze wyzyskany w miarę postępów techniki i przeróbki chemicznej drzewa.

Rozmaite ulgi podatkowe i inne są stosowane we Francji dla pojazdów, poruszanych gazem drzewnym. Wyłączone są więc one z taksy od wagi wehikulu, z opłat specjalnych od wozów służących do transportowania towarów i osób. Poza tym ustawa z 1937 r. nakazuje przedsiębiorstwom transportu dla celów publicznych, które posiadają co najmniej 10 pojazdów, uruchomienie 10 proc. swego taboru przewozowego przy użyciu gazu drzewnego.

dla CERY SUCHEJ stonajcie CRÈME NEUTRE-PERFECTION

Przed pierwszym polskim lotem stratosferycznym

Gondola polskiego balonu stratosferycznego „Gwiazda Polski“ w ostatniej fazie jej budowy. Start polskiego balonu do stratosfery nastąpi we wrześniu r. b.

Teatr m. NA POHULANCE

Dzisiaj o godz. 8.30 wiecz.

PROTEST

Ceny zwyczajne

9 dziennikarzy węgierskich zginęło w katastrofie samolotowej

Na Węgrzech, nad Debreczycem wydarzyła się dziś wielka katastrofa lotnicza, w której zginęło 9-ciu dziennikarzy węgierskich.

Uczestnicy międzynarodowego zlotu lotniczego udali się dziś rano samolotem do Debreczyna. Uczestnikom zlotu towarzyszył samolot węgierskich linii lotniczych, wiozący dziennikarzy węgierskich w liczbie 9 osób. Samolot ten z niewyjaśnionych dotychczas przyczyn, spadł i spłonął. Wszyscy pasażerowie samolotu ponieśli śmierć.

Przeciw nadmiarowi uroczystości

Ag. „Echo“ donosi: Koła rzemieślnicze występują ostro przeciw nadmiarowi obchodów i różnych uroczystości w naszym kraju, które tylko niepotrzebnie przerywają zasłużony odpoczynek święteńcy ludzi pracy. Zdaniem kół rzemieślniczych uroczystości organizacyjne, ze względu na ograbienie liczbę różnych związków i stowarzyszeń powinny być ograniczone do minimum. Dotychczas bowiem wszystkie święta i niedziele są całkowicie wypełnione niepotrzebnymi obchodami i uroczystościami.

Latem też ciągną tłumy na Kasprowy

Jak wynika z ostatnich obliczeń napływ pasażerów górskiej kolejki linowej na Kasprowy Wierch był w lipcu wyjątkowo duży. W miesiącu tym przewieziono ogółem 42.352 osoby, z czego do góry — 13.386, w dół zaś — 10.966. Frekwencja więc była znacznie wyższa niż przed rokiem, kiedy przewieziono na Kasprowy i z powrotem 20.514 osób.

Nowe warunki wykonywania praktyki lekarskiej

Z dnia 10 bm. weszła w życie ustawa z dnia 30 lipca rb. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o wykonywaniu praktyki lekarskiej.

Na podstawie nowych przepisów prawo stałego wykonywania praktyki lekarskiej służy osobom, które:

- są obywatelami Państwa Polskiego;
- posiadają dyplom lekarski, wydany lub uznany przez jeden z wydziałów lekarskich uniwersytetów w Państwie Polskim;
- odbyły jednoroczną praktykę szpitalną po uzyskaniu dyplomu lekarskiego;
- przez dwa lata zamieszkiwały i wykonywały praktykę lekarską w gminach wiejskich lub w miastach, liczących poniżej 5000 mieszkańców, których spis ustalił minister opieki społecznej; pozostawiały przez 5 lat w czynnej służbie wojskowej w charakterze lekarzy wojskowych, albo co najmniej przez 5 lat zajmowały stanowiska i oddawały się studiom teoretycznym lub praktycznym na jednej z klinik bądź zakładów uniwersyteckich, w Państwie Zakładzie Higieny, bądź w szpitalach, wyznaczonych przez ministra opieki społecznej;
- są zapisane na listę członków izby lekarskiej.

Przepisy te nie mają zastosowania do lekarzy, zapisanych na listę członków Izby Lekarskiej przed dn. 1 kwietnia 1939 r.

HOTEL „ST. GEORGES“

W WILNIE
Pierwszorzedny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach

Słowo może razić jak pocisk...

(Dokończenie ze str. 3)

tuż wrogą propagandę, to w stosunku do ludności cywilnej można mieć pewne wątpliwości, czy potrafi się ona oprzeć słodkim słowom odez lub groźnym ostrzeżeniom propagandowej.

Walka z podstępny „papierowym pociskiem“ będzie bardzo trudna. Tym trudniejsza, im opinia publiczna danego kraju będzie bardziej podzielona przez wszelkiego rodzaju antagonizmy. Stąd prosty wniosek, iż tylko społeczeństwa jednolite, owiane wspólnym i powszechnym celem prowadzonej wojny mogą się oprzeć natarciu zatrutych słów. Przy tej okazji raz jeszcze występuje ważna zasada wspólczesnej wojny, iż tylko narody o dużym idealizmie państwowym, głębokim patriotyzmie i jednolitej woli potrafią ją przetrzymać.

Dzisiejsze rozgrzewanie militarnych nastrojów w niektórych państwach, a za ich przykładem i gdzie indziej, zdaje się nieomylnie wskazywać, iż proces moralnego uodpornienia narodu na przyszłość w niejednym kraju już się dokonuje właśnie w rozumieniu niebezpieczeństwa tej najbardziej nowoczesnej „broni“ — destrukcyjnej propagandy.

L. Kor.

wadził i która nie miała żadnego znaczenia“. Co to znaczy: minister rządzi? „Rządzić, to znaczy wyznaczać urzędników, których się nie zna, do działań, na których się nie zna; to znaczy: pośród chóru próśb, łajania, wzajemnych oskarżeń i gróźb rozdzielać awanse i ordery... Ponadto rządzić, to podpisywać... Niewątpliwie, z początku minister usiłuje wie dzieć, co podpisuje. Wówczas stos pa pieru rośnie na jego biurku, podwładni szaleją, rozporządzenia opóźniają się, wypłaty stają się nieregularne, de tyżje pozostają w zawieszaniu, straszliwy nieład wypełnia cały urząd, który jest pod jego pieczą. Musi zrezygnować. Wymieniają jednak ministrów, którzy obstawali przy chęci czytania wydawanych przez siebie de cyzji. Szkoda, która z tego wynika dla urzędów, jest nieobliczalna“.

Sądownictwo. Z jakiego gatunku ludzi rekrutują się sądownicy? „Sądownicy są prawie zawsze nieskaziteln. Jest to tym piękniejsze, że dzieje się wbrew wszelkiej rozumnej racji. Są oni powołani przypadkowo i mianowani przez ministra wyłącznie dzie ki różnym intygom. Pochodzą najczęściej z Quartier Latin, gdzie prze tywali ryzykowną młodość studentów prawa“. Co powinien robić sędzia

dbający o spokój? „Sędzia dbający o spokój, winien unikać wyrzutów sumienia. Dramaty, które się odgrywają w duszy sędziego, byłyby bardzo wrzuszające, gdyby nie to, że nasze instytucje sądowe są jak gdyby stworzone w tym celu, aby sędzia mógł uniknąć konfliktu z własnym sumieniem... To też sędzia zawodowy jest zwolniony z obowiązku sądenia w dług sumienia: wystarczy mu sądenie według prawa. Nie bada on słuszności, lecz rozważa teksty kodeksu i konfrontuje je z precedensami“. Czy prawo jest niezmienne? „Niestety prawo, które sędziowie obowiązani są stosować, nie jest bynajmniej niezmienne: podlega ono wszelkim wpływom polityki, a nieraz nawet zależne jest od walk partyjnych. Kodeksy zmienia się nie tylko wraz z obyczajami, ale i wraz z rządem. Sprawiedliwość nie przedstawia się jednakowo w sprzecznych pojęciach ludzkich: istnieją tendencje sprawiedliwości, podporządkowane tendencjom partyjnym“. Jaki ma obowiązek oskarżyciel publiczny? „Oskarżyciel publiczny nie ma obowiązku przekonać sędziego; winien jedynie przedstawić pewną ilość argumentów. Dowodzi on winy tak, jak za chwilę adwokat będzie dowodził niewinności. Przekona

nie jego nie gra tu żadnej roli“.

Czwarte mocarstwo — to prasa. „Żaden zawód nie jest tak okrzyczany, jak dziennikarski. Żadnemu nie pochlebia się bardziej. Przedpokój wydawcy wielkiego dziennika jest miejscem, gdzie stykają się wszystkie hierarchie i wszystkie przekonania. Naczelny redaktor najmniejszego nawet piśmka zna osobliwie wszystkie znakomitości Paryża“. Cóż to za pan z dziennikarza? „Dziennikarstwo, to taki pan, który urzęduje na próbach generalnych, który ma wolny wstęp do obu Izb Ustawodawczych i za kuli sy teatryków, który odwiedza ludzi, będących przy władzy i modne aktor ki, który każdego wieczoru spożywa kolację i posiada, jak ambasadorowie, znak specjalny, by pojazd jego nie potrzebował czekać na skrzyżowaniu ulic“.

„Czwarte mocarstwo“ zostało potraktowane przez Roberta Jouvele z taką samą swadą i satyrą, co i cała „Republika koleżków“. Lekkość piarska, operowanie paradoksami, bystrość obserwacji — są więcej niż olśniewające. Ponieważ istnieje oddziel na książka Jouvele'a traktująca o dziennikarstwie, będzie ona plus „czwarte mocarstwo“ tematem osobnego artykułu. Na tym miejscu chciał

był jeszcze zacytować parę fragmen tów z postłowia pt. „W dwadzieścia lat później“, napisanego przez Paul Morand. Oto jak wygląda oblicze „Republiki“ w 20 lat po stosunkach, przedstawionych przez Jouvele'a: „Zonglowanie ustawami zgromadza w rękach państwa zawrotną ilość kapitałów; połowa bogactw francuskich przyszcza się przez olbrzymie skar banki: ubezpieczenia społeczne, miejskie, banki kredytowe, kasy oszczędności. Państwo stało się wielkim kapitalistą, potwornie brzochatym. Co za różnica, że ciulacze są nieufni i za kupują oszczędności w ziemi? Za po mocą podatku państwo siłą wydobędzie je z kryjówek dla zysku wielkich rekinów, które pluskają się w tych dobrach martwej ręki. Koleżkom, ich żonom i przyjaciółom nie chodzi już o jakieś tam składki tytoniu czy garść or derów. Mają przed oczami błyszczące miliony a przed wyciągniętą ręką wiel kie czeki - węże, których jad zawarty jest w talonach. Zbytek, kobiety, Pa ryz, pożądania drobnych karierowiczów prowincjonalnych, sny szaleń cze, realizują się w ciągu kilku mie sięcy dzięki Oustricom i Stawiskim. I bezkarności jest zapewniona: wicely szantażyści, którzy z uśmiechem prze chodzą przez wszystkie procesy i na

zajutrz po krachach i wyrokach, któ re dotknęły innych, znów pojawiają się u ministrów, mówiąc tak samo głośno, z tak samo arogancko nałożo nym kapeluszem — ci beniaminkowie regimie'u strzegą tajemnic swych ksiąg bez względu na to, co się zdarzy. Zresztą nic lub prawie nic się nie zdarza; olbrzymia sieć zaciska cały kraj; jeśli nawet się przetrze jedno czy dwa ocz ka, wszystko zostaje bez zmiany. Dla tego skwapliwie lata się dziury, dlate go Republika Koleżków z konieczności staje się Republiką Współwinowaj ców“.

W sercu Francji, w najmilszym mieście, w Paryżu: „W Paryżu wszyst kie partie się pomieszały: komuniści palą opium razem z milionowymi han dlarzami obrazów; prokuratorzy jedną kolację z rajfurkami w zamkniętych gabinetach (gdzie zresztą maître d'hôtel jest tajnym agentem policji), książkę tą samą herbatą podejmują mówców katolickich i spekulantów, którzy wyrabiają licencje przywozd wo“.

Takie są cytaty z „Republiki koleżków“. A koleżków dużo na świecie. Anatol Mikułko.

Z Wilna do Sofii

Niekroć przekracza się granicę, zawsze jest się nastawionym na spostrzeganie różnic w krajobrazie, klimacie, stosunkach między ludźmi itp. Bodajże nigdzie nie spostrzeżę się tak wyraźnie tych różnic, jak po przekroczeniu naszej południowej granicy. Bo oto, gdy u nas żyto stało jeszcze na pniu, a przewidywane żniwa mogły nastąpić za tydzień, 10 dni — w nizinie moldawskiej już żniwa były w całej pełni, a na nizinie włoskiej zbóż było już posprzątane, a pola zaorane. Słońce przygrzewa tu mocniej, dokuczliwiej, opady rzadsze i mniej obfite. Ludzie też jacyś inni. Nasi — poważni, uprzejmi, sąsiedzi... Niech to zilustruje obrazek.

Przed przekroczeniem granicy wszedł do wagonu pan w zielonym mundurze, przedstawił się i poprosił o dokumenty, przejrzał walizki, pieniądze, udzielił wskazówek i życzył pomysłnej, przyjemnej podróży.

Tuż za granicą — przejrano nasze paszporty, zapisano walutę, jaką wwozimy, o walizki się nie troszczono, podkreślając jakby wyjątkowo dla nas pobłażliwy stosunek. Nie poznaliśmy się na tym. Wówczas już beczere-monialnie funkcjonariusz zakomunikował: „...tyle biletów przejrzałem, tak się zmęczyłem”. Teraz już nie mogliśmy się nie domyśleć. Przewodnik z uśmiechem podał mu 100 lei. Odbiorca obejrzał, podziękował i oddał się spokojnie. Za chwilę zjawili się mnóstwo pośredników proponujących dogodną wymianę walut (opera teje te dozwolane są tylko pod kontrolą państwa). Za nimi snuli się polityjanci, pośrednicy robili tajemnicze miny, gesty. Czasami policjant interweniował, lecz wkrótce odchodził uspokojony, gdy całkiem nietajnym ruchem lokował „coś” w kieszeni. Wszystko to dzieje się na oczach, każdy bezcennie wyciąga rękę.

Po całonocnej jeździe jesteśmy w Bukareszcie. Miasto jest ruchliwe, no woczesne. Na ulicach obok elegancko ubranych ludzi widzi się mnóstwo obdartusów, proponujących kupno jakichś drobiazgów, lub wręcz zębrzących. Wszystko tu się sprzedaje, a przynajmniej przy każdej okazji wyciąga rękę.

Wieczorem lokale rozrywkowe przeważnie puste (nie sezon), wina li che, ceny niskie. Nazajutrz opuszczamy Bukareszt i wkrótce jesteśmy w Giurgiu, nad granicą bułgarską. Nie ma tu mostu na Dunaju, to też przehytce tej granicy jest kosztowne i bar- dzo uciążliwe. Jesteśmy w Bułgarii, w Ruzczuku. Policjanci i urzędnicy w mundurach, przypominających dawne mundury rosyjskie, dokonują krupulatnej rewizji. Wreszcie po od- byciu wszelkich formalności, mając kilka godzin czasu, udajemy się na miasto, poznawać Bułgarię. I oto gdy w Rumunii nie rozumieliśmy ani słowa, tu z miłym zdziwieniem prze- konujemy się, że jesteśmy rozumia- ni, a i sami to i owo rozumiemy. Nie smakowała nam kuchnia rumuńska, rzucamy się na bułgarskie smako-

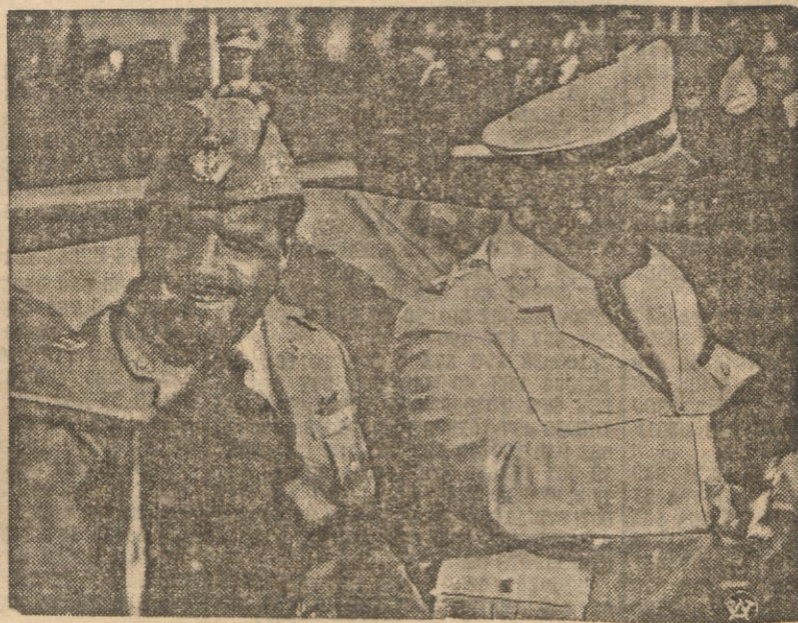
łyki. Uprzejmy przewodnik poleca nam zjeść „czuszkę”, a potem spró- bować zagwizdać. Wielu z nas, spró- bowawszy owej „czuszki”, poczuło ogień w ustach, obfite łzy w oczach — zachnęło się. Co to, głupi żart? to przecież nie jedzenie, to jakaś truciz- na. Przewodnik z uśmiechem zachę- cał do próby z gwizdaniem. Wszyscy łzawiąc obficie pokładali się wkrótce ze śmiechu, bo nikt nie potrafił za- gwizdać. Wreszcie uwierzyliśmy, że „czuszka” to nie trucizna, a doskona- ły środek na apetyt. Jeszcze jedna noc w wagonie i jesteśmy w stolicy Bułgarii. Sofia robi miłe wrażenie. Ładne, czyste, niewielkie, spokojne miasto. Rzucą się w oczy duży wpływ rosyjski. Główna ulica — to cara Oswobodziciela (Aleksandra II). Na reprezentacyjnym placu jego pomnik. Tuż obok cerkiew im. Aleksandra Newskiego. Nazwy ulic: Aksakow, Gurko, Ignatiew itp. byłych dygnita- rzy rosyjskich, generałów, słowiano- łów Bułgaria zawdzięcza Rosji wywo-

lenie spod jarzma tureckiego i zachó- wała o tym wdzięczną pamięć, choć wielu Bułgarów zdaje sobie sprawę ze stosunku dawnej Rosji do Bułga- rii, wie, że według planów rosyjskich Bułgaria miała stanowić „zadunajski je guberni”.

Do nas, Polaków, Bułgarzy są u- stosunkowani sympatycznie. Wielu Bułgarów studiuje w Polsce, szczegó- ły na wydziałach technicznych, inżyni- eryjnych. Wielu humanistów, etno- grafów ukończyło studia w Polsce. Nie bez odcienia dumy mówią o so- bie: „mam polski doktorat”. Znają historię Polski, jej najwybitniejszych przedstawicieli literatury: Sienkiewi- cza, Żeromskiego, Reymonta. Orientu- ją się w stosunkach politycznych i go- spodarczych Polski ostatniej doby. Wiedzą jaką rolę odegrał w dzie- ło odrodzenia państwa polskiego Mar- szalek Piłsudski i co Polska winna Mu zawdzięczać.

Alfred Kolator.

Wizyta marszałka Balbo w Berlinie

Na zaproszenie feldmarszałka Goeringa przybył z wizytą do Berlina gubernator Libii, marszałek Balbo. Mimo, że wizyta ta ma charakter kurtuazyjny i prywatny wzbudziła jednak duże zainteresowanie w kręgach politycznych Europy, które w marszałkach Goeringu i Balbo widzą zastępców ich wodzów. Na zdjęciu marsza- łek Balbo w towarzystwie marszałka Goeringa w drodze z lotniska do Berlina.

Święto wileńskiego pułku piechoty

15 bm. przypada święto wileńskiego pułku piechoty. W roku bieżącym pułk święto obchodzić będzie w ścisłych ramach w obozie ćwiczebnym.

POKOJE
TANIE, CZYSTE I CICHE
W HOTELU ROYAL
Warszawa Chmielna 81
Dla pp. czytelników „Kurjera Wileńskiego”
15% rabatu

Konsekracja dzwonów i poświęcenie Domu Ludowego w Trokach

W dniu 14 sierpnia J. E. ks. Romuald Jełbrzykowski Arcybiskup-Metropolita Wileński dokona w Trokach konsekracji Dzwonów dla kościoła parafialnego oraz poświęcenia Domu Ludowego.

Program:
Godz. 7.45 — Powitanie J. E. Księdza Arcybiskupa Metropolity.
Godz. 8.45 — Konsekracja Dzwonów.
Godz. 9.30 — Msza św. przy celebrze J. E. Księdza Metropolity.
Godz. 13.00 — Poświęcenie Domu Ludowego.
Fragmenty programu będą transmito- wane przez Polskie Radio na wszystkie rozgłośnie.

Kiedy rozpocznie się nowy rok szkolny?

Na podstawie rozporządzenia minister- stwa oświaty rok szkolny rozpoczynać się ma zawsze 3 września.

Wobec tego jednak, że w tym roku 3 września przypada w sobotę jest moż- liwość, że początek nauki w szkołach przesunięty zostanie na poniedziałek, 5 września.

Jak się dowiadujemy decyzja w tej sprawie nastąpi w najbliższym czasie.

Teatr muzyczny „LUTNIA”
Dzisiaj o godz. 8.30 wiecz-
dwa kameralne operetki
COLOMBINA — W. Rapackiego
PIEŚNI TYROLU — Koschata

Tajemniczy wróg.. Urzędu Sanitarnego

Rinaldo Rinaldini, Kuba Rozpruwacz z Dusseldorfu to nic w porównaniu z niezna- nym mężczyzną, którego nazwiska dotąd nie ustalono. Jakiś nieznajomy przyszedł wczó- raj do mieszkania kontrolera sanitarnego Zarządu Miejskiego Borysa Goworowicza i oświadczył, że w najbliższym czasie... zam- orduje go w okrutny sposób — gdy- by nie zaprzęstał spisywać protokołów za niechlujstwo.

Zanim zdumiony kontroler ochłonął z wrażenia, nieznajomy zwolennik brudnych podwórz i niechlujnych sklepów uciekł.

Eksportacja doczesnych szczątków prof. dra Wacława Dziewulskiego

Wczoraj o godz. 18 odbyła się eks- portacja zwłok ś. p. dra Wacława Mi- chała Dziewulskiego z domu żałoby przy ul. Zakretowej 1 do kościoła św. Jana.

Dla oddania ostatniej posługi Zmar- łemu zebrały się tłumy przyjaciół i znajomych, wśród których zmarły Profesor cieszył się wielkim mirem i poważaniem.

W eksportacji wzięli udział profeso- rowie uniwersytetu, m. in. obecny był

rektor prof. Staniewicz, prorektor Hiller i inni. Przybyła delegacja ofice- rów p. a. leg., w szeregach którego służył i walczył prof. Dziewulski. By- ła również delegacja harcerzy. Złożo- no wiele wieńców, m. in. od pułku ar- tylerii legionowej, Uniwersytetu, ro- dziny, słuchaczy itp.

Dziś o godzinie 10 rano zostanie odprawione nabożeństwo żałobne w kościele św. Jana, po czym nastąpi po- grzeb na cmentarzu Rossa.

Patrol lwowskiego oddziału zw. b. ochotn. niesie ryngraf do Ostrej Bramy

Siedmiosobowy patrol związku b. o- chotników lwowskich armii polskiej z r. 1918—1921, który wyruszył pieszo ze Lwowa w dniu 17 ubiegłego miesiąca przybył wczoraj do Lidy. U wejścia do Lidy wzniesiono maszty o barwach naro- dowych i miejskich ze stylizowanymi or- łami. Na powitanie patrolu przybyli przedstawiciele władz, wojska, organiza- cyj kombatanckich i społeczeństwa. Nad- chodzącego dowódcę patrolu Mieczysła- wa Iwanickiego w serdecznych słowach powitali ks. dziekan Bojaruniec i prezes ludzkiego oddziału Związku Ochootników

Ajewski. Zgromadzona publiczność serde- cznie witała przybywających.

W dniu 11 bm. o godz. 4 rano patrol, który niesie ryngraf z herbem m. Lwowa i bojowymi odznaczeniami ochotników lwowskich (krzyż Małopolskich oddzia- łów armii ochotniczej, krzyż „Orląt”, krzyż polskich temopilczyków, tzw. za- dworczaków) wyruszył do Wilna wia- Werenów, Bieniakonie i Jaszuny. Uczestnicy do chwili obecnej przeszli już 540 klm.

Do Wilna przybędą 15 bm. w godz. nach przedpołudniowych.

W niedzielę otwarcie domu wypoczynkowego dla uczonych, artystów i literatów w pow. lidzkim

W roku 1922, dzięki ofierności Marg- raby Janiny z Żemiosławia Umiasłows- kiej, powstała przy Uniwersytecie Wileń- kim Fundacja Naukowa im. hr. Wład- ysława i Janiny Umiasłowskich, mająca na celu naukę i rozwój rolnictwa. Fundacji tej Margrabina przekazała swe dobra że- miosławskie, położone w powiecie lidz- kim, wśród wiekowych lasów, nad brzegą mi rzeki Gawji, dopływu Niemna.

W roku bieżącym Margrabina Uma- słowska wybudowała własnym kosztem

na gruntach dóbr Fundacji i przekazuje Zarządowi Fundacji Dom Wypoczynkowy dla uczonych, artystów i literatów.

Mysla fundatorki było stworzyć dla tych, którzy tego pragną, szczególnie sprzyjające warunki dla pracy umysłowej, lub też dla wypoczynku w zaciszu wiejs- kim, wśród pięknej natury i otoczenia, stojącego na wysokości wyższych wyma- gań kulturalnych.

Otwarcie domu wypoczynkowego na- stąpi w dniu 14 sierpnia 1938 r.

Jak naprawdę było z odczytem radiowym o Traugucie

W związku z ogłoszonym w prasie li- stem ptk. M. Klobukowskiego i komunika- cją Katolickiej Agencji Prasowej w spra- wie nieprzyjętego przez Polskie Radio odczytu o R. Traugucie, Polskie Radio stwierdza co następuje:

„Nieprawdą jest, jakoby Polskie Radio odrzuciło odczyt kpt. dypl. Pole- sińskiego p. t. „Traugutt — mocny czło- wiek”, z powodu jednostronne- go ujęcia narodowo - chrześcijań- skiego” i z tego powodu, „że wśród słuchaczy Polskiego Radia znajdują się Żydzi”.

Natomiast prawdą jest, że wspo- mniany odczyt kpt. Polesińskiego odr- zucony został jedynie z tego powo- du, że zawierał nieścisłości historycz- ne, nie charakteryzował Traugutta, jako wodza Powstania Narodowego i pod względem formy nie odpowiadał wymogom radiofonii.

W stosunku do kpt. dypl. Pole- sińskiego Polskie Radio wyciągnie właściwe konsekwencje na odpowie- dniej drodze, za wprowadzenie w błąd opinii publicznej”.

Wzmianka KAP, o której wspomina ko- munikat Polskiego Radia brzmi następu- jąco:

„Dnia 5 bm., w rocznicę męczeńskiej śmierci naczelnika rządu narodowego w po- wstaniu styczniowym Romualda Traugutta i jego ofiarnych towarzyszy — miała być wygłoszona o godz. 19.20 w „Polskim Ra- dio” prelekcja p. t. „Traugutt — mocny czło- wiek”. Jednakże w dniu audycji dyrekcja „Polskiego Radia” zawiadomiła prelegenta, kpt. dypl. mgra W. Polesińskiego, iż z po- wodu jednostronnego ujęcia narodowo- chrześcijańskiego tematu, audycja odbyć się nie może, dyrekcja bowiem liczy się musi i z tym, że wśród słuchaczy „Polskiego Ra- dia” znajdują się i... Żydzi...”

„Warto zaznaczyć, iż podobny wypadek skreślenia zamierzonej audycji przez dyrek- cję „Polskiego Radia” zdarzył się również w styczniu rb. przy czym treść odczytu, któ- ry miał wygłosić p. kpt. P., została ogłoszo- na w organie wojskowym w tymże miesiącu.

Obecnie pomimo interwencji ze strony słuchaczy P. R. o nienuśwaniu odczytu o Traugucie, przeważały względy wymienione przez dyrekcję, wywołujące zdumienie i fer- ment wśród słuchaczy „P. R.” Polaków, którzy nie mogą pogodzić się z cenzurą au- dycej radiowych pod kątem widzenia poglą- dów żydowskich na nasze sprawy narodo- we”.

DRACENA duża szerokolistna
sprzedaje się. — Wilno, Stalowa 3

Pagoda z 25 000 pereł

Odwiedzający międzynarodową wystawę w Tokio w r. 1940 będą mogli podziwiać kopię-miniaturową chińskiej pagody, zrobio- ną z 25.000 japońskich pereł, wartością 125.000 funtów szterlingów.

Rycerze ognia

Anglia ma znane z dobrego wykszolenia straże pożarne. Na zdjęciu ćwiczenia przy gotowości do wynoszenia poparzonych z płonących domów.

Hotel EUROPEJSKI
w WILNIE
Pierwszorzędną — Ceny przystępne
Telefony w pokojach. Winda osobowa

Czy lekarze poradni urzędniczej mogą skierowywać chorych do szpitala kolejowego?

Od jednego z naszych czytelników o- trzymaliśmy następującą relację:

Pani S. S., nauczycielka, będąc w od- miennym stanie, poczuwszy, że już czas, udała się do szpitala kolejowego na Wil- czaj-Lapie, dokąd miała skierowanie od lekarza poradni urzędniczej.

Pani S. uważała, że posiadając skiero- wanie, ma już wszelkie formalności załat- wione i od razu zostanie przyjęta. Okaza- ło się jednak inaczej.

Pierwsza rozmówka była z woźnym: — Proszę pana, jak tu do szpitala, na oddział położniczy...

— Czy pani żona kolejarza?

— Nie, ale mam tu skierowanie, Jes- tem urzędniczką...

— Ach tak... hm... niech pan idzie do siostry, drugi budynek, drugie wejście, ta panią poinformuje.

Pani S. udała się we wskazanym kie- runku, znalazła siostrę i znowu rozmówka: — Proszę pani, ja tu na oddział położ- niczy...

— Czy pani żona kolejarza?

— Nie, mam skierowanie...

— Ma pani bóle?

— Tak.

— Pani zgłosi się do kancelarii! — oplatę, a ja pani potem zaprowadzę — tu drzwi, na lewo.

W kancelarii — urzędnik szpitalny. — Proszę pana, ja...

— Pani żona kolejarza?
— Nie, urzędniczka...
— Hm..., niech pan idzie do siostry i zapyta czy są miejsca.
— Byłam właśnie u siostry i ta mnie tu skierowała.
— Ach tak, to znaczy, że miejsca są. Niech pan płaci (ty wymieni sumę, będącą taksą dla osób zgłaszających się prywatnie).
— Proszę pana, ja mam skierowanie...
— To skierowanie nie ma dla nas żadnego znaczenia — możemy, ale nie mamy obowiązku przyjmować. Niech pan idzie do doktora ordynującego, jeśli da pani skierowanie od siebie, to przyjmujemy. Tak nie mam prawa pani przyjąć.
Pani S. S. ze łzami zdenerwowania u- dała się znów do pierwszego budynku, do woźnego.
— Proszę pana, gdzie przyjmuje dok- tór ordynujący?
— Nie ma pana doktora.
— A kiedy pan doktor będzie?
— Nie wiem, pan doktor nie ma sta- łych godzin, przychodzi jak ma czas.
Pani S. poczuła, że znalazła się w śle- pym zaułku, z którego nie ma wyjścia.
Ponieważ jednak nie miała wiele cza- su do namysłu, ani potrzebnej sumy, że- by wpisać się do szpitala prywatnie, uda- ła się najpierw na pocztę, by podjąć z PKO potrzebną sumę, a następnie do naj- bliższej lecznicy prywatnej.

Tabela loterii

1 dzień ciągnięcia 3-ej klasy 42 Loterii Państwowej

I i II ciągnięcie Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5,000
 zł. padła na nr. 156072
 25.000 zł.: 36535
 15.000 zł.: 74837 153741 104509
 10.000 zł.: 21482 69263 111104
 132045
 2.000 zł.: 23609 26695 36613
 59121 77604 155600
 1.000 zł.: 7296 22415 41782
 93173 131492 132841 153646
 500 zł.: 10526 11354 21353
 87816 87015 105939 121050
 139760
 250 zł.: 5258 6820 9235 18888
 21769 23830 24340 26551 27449
 28822 35116 36482 41023 41074
 42643 41858 41884 47942 68161
 69643 70657 75827 84905 85555
 91177 95212 98528 102356 104753
 105714 114034 116278 119754
 126094 126972 128454 132734
 134415 138103 138639 139790
 139229 144866 144945 149109
 152450 154789 155931 158866

Wygrane po 125 zł.

108 501 22 1043 863 2018 256
 507 644 3044 89 456 964 4213 446
 484 882 5037 378 577 6843 65 7335
 48 425 8633 71 575 9121 234 378
 548 703 44 10091 169 329 4672
 11962 12006 770 872 13173 288
 14559 694 731 992 15248 815 68
 623 706 837 45 910 16102 502 8
 1738 502 23 658 814 91 18340 19
 339 74 20442 21391 709 88 862
 915 73 22030 75 280 436 605 82
 815 23692 24023 888 96 654 751
 56 25554 615 755 854 948 26075
 877 88 27365 658 28574 674 973
 29334 80006 217 85 833 81140 333
 841 68 846 32005 487 518 66 621
 543 33102 257 34098 218 411 380
 53 771
 35997 36241 910 37938 38008 160
 305 509 24 756 39341 891 945 40315
 30 874 41139 78 180 42508 43082 464
 44102 237 45040 46634 62 47189 262
 622 848 48200 346 494 49037 50146
 373 51328 506 847 89 52895 53289
 551 680 32 54287 374 87 55052 167
 220 465 523 966 57044 266 58302
 60014 136 641 83 61284 582 62020
 159 589 621 72 39 865 63861 94 64244
 382 69 65125 310 66541 67080 306
 719 899 68513 53 69154 8 220 473
 578
 70002 150 617 836 75 71429 608
 860 72215 56 642 54 73220 93 74038
 478 853 75146 479 698 76782 78052
 62 354 55 437 563 732 855 79057 73
 220 489 583 967 81 80124 288 609
 701 92 864 997 81242 447 683 707
 82244 586 709 83072 192 238 887
 84099 105 495 85324 86236 535 98
 87374 88168 856 89223 843 866 916
 91842 92267 323 444 52 566 93409 35
 767 94754 95306 874 96988 98737 849
 99415
 100989 101418 102632 732 917
 103054 387 641 104245 801 105405 48
 676 106663 935 107026 192 490 631
 108569 109940 11225 941 111709
 11339 575 85 114436 503 110778 750
 919 117225 511 118779 976 119454
 711 846 120432 790 843 121007 108
 873 938 122080 116 671 123026 94 122
 274 124019 282 430 125024 120662
 127099 102 334 693 924 128148 403
 768 12927 83 786 842
 130871 132254 667 133305 878
 911 134351 135790 136343 545
 137404 59 741 878 138059 550 644
 650 139545 686 776 140085 796
 141026 230 409 741 142034 729
 143346 437 719 144089 394 697 939
 145164 701 46 824 146441 53 85
 147441 65 851 148061 134 150628

934 151076 203 312 61 666 958
 152123 219 371 681 153048 294
 595 154216 838 525 36 57 961
 155376 620 82 156313 157492 526
 703 878 158148 272

Wygrane po 62,50 zł.

166 67 233 1004 33 466 733 1009
 834 1737 97 2003 360 420 68 635
 742 61 893 9211 88 3127 439 716
 923 4002 126 405 5082 243 371
 6062 134 294 7217 544 89 773 761
 904 13 9024 36 64 495 661 80 948
 10144 59 215 93 11557 12203 615
 709 934 13047 163 77 430 521
 14109 263 367 454 15039 400 48
 537 70 783 827 935 16188 32 664
 853 17112 307 43 416 786 18186
 19082 253 436 597 636 64 963
 20123 512 44 662 938 21030 36 51
 415 692 712 929 22010 43 149 348
 882 93 23014 112 286 371 592 910
 24059 85 228 619 722 25326 426
 87 654 985 26101 61 419 533 27
 340 406 49 646 974 28091 94 635
 29008 511 402 616 88 859 8925 49
 30055 780 31358 662 704 32624
 38002 114 7 470 761 34180 670
 35034 3077 679 706 816 948 36343
 672 37253 619 772 929 83305 58 85
 682 636 825 39215 318 471 617 945
 370 40045 242 587 719 820 41016 23
 532 46 724 42022 82 43821 930 90
 44066 172 996 45385 741 46012 158
 648 68 743 47122 518 853 48190 971
 49041 323 50656 702 908 51133 82 276
 521 800 53395 653 935 54098 219
 865 55151 681 806 930 98 56038 466
 57278 388 425 641 825 56257 348 977
 60749 857 919 61031 348 940 62101
 67 209 98 458 70 615 21 743 937
 63001 295 504 866 64833 52 65406
 622 66318 506 70 67301 476 602 727
 848 943 68052 91 172 305 469 587
 861 916 69256 312 701 932
 70508 1028 36 643 72110 333 426
 914 78681 74005 293 564 760 851
 75152 213 358 76749 930 77269 429
 61 520 74 78476 534 49 748 79207
 709 80174 331 553 656 70 924 31
 81868 958 82008 252 614 83594
 638 905 45 84249 364 528 642 47 851
 70 85436 86126 427 569 795 867 87492
 536 692 998 88260 506 55 858 89144
 383 575 90181 714 91142 92146 329
 574 84 661 82 963 93367 916 68
 94214 303 438 575 693 811 954 95224
 787 975 96269 607 23 991 97846 569
 602 717 98298 457 528 63 649 910
 99087 879 409 604 854 962
 100025 187 205 16 486 969 101155
 328 48 102356 462 524 103602 104467
 871 105074 287 695 106229 107074
 322 788 108132 36 74 347 109112
 205 40 521 83 110434 677 932 90
 112052 117 478 704 13 113404 641
 114404 115221 35 4521 39 768 910
 23 116015 186 283 529 958 117056
 118406 793 873 925 119766 838
 120089 645 121156 287 304 623
 122354 646 805 123235 44 500 97
 124070 200 45 125097 458 69 502 20
 712 126419 640 127196 273 594 825
 54 982 128183 586 129259 327 439
 923
 130013 186 369 583 837 131614
 132277 133073 136 340 56 558
 134253 362 771 135321 731 843
 136008 22 139 471 773 137188 244
 480 138147 248 542 767 870 139034
 222 655 140013 101 604 141296
 606 637 142078 492 641 65 989
 143005 167 344 55 667 144050 305
 448 637 77 145534 80 795 146075
 283 873 86 905 147181 408 543 881
 148000 47 54 545 72 980 149508
 681 816 91 920 91 150057 113 441
 927 151016 92 631 5 701 913 40 3
 153196 205 98 418 569 686 855
 159042 99 173 342 154287 605 85
 877 155169 213 374 843 156006 253
 335 157683 738 803 158399 430 86
 560 683 714 27 159009 138 603 41

III ciągnięcie Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20,000 zł.

na nr. 105582.
 Zł. 75000 na nr. 6844.
 Zł. 50000 na nr. 151609.
 Zł. 25000 na nr. 79144.
 Zł. 15000 na nr. 88262 103851
 105880.
 Zł. 10000 na nr. 15149 37720
 50077 96328 108205.
 Zł. 5000 na nr. 694 6834 7596
 37251 121266 136422 152842.
 Zł. 2000 na nr. 23178 47461 75896
 104558 15382 150857 156579.
 Zł. 1000 na nr. 19912 20808 23179
 37227 76961 81678 116376 122093
 136046 148263.
 Zł. 500 na nr. 3854 6337 7553 7689
 10574 12251 20612 22625 28104 43776
 44202 50538 54708 73769 74950
 75347 79201 103235 106348 117457
 118769 137470 154748.
 Zł. 250 na nr. 40913 42558 42679
 3039 6136 6368 9453 11761 14278
 14374 14657 14541 17514 19568
 21568 31449 32577 33891 39353
 44075 44553 51167 53542 57923
 58119 58319 59852 66113 67671 67717
 69795 70796 70218 74220 76020 76167
 79993 82407 89236 89268 89808
 91035 92282 94977 95499 97121
 97954 96969 99051 103151 105272
 106068 107062 108780 109439 109334
 116727 117132 118891 119507 120649
 122122 122456 124121 125053 125564
 127414 129505 129536 13070 133893
 134600 135482 136228 136584 137962
 134369 144649 145816 146326 147884
 150526 153020 155150 15825 156142
 157907.

Wygrane po 125 zł.

884 1117 370 2091 176 340 96 748
 860 3064 386 4240 5187 271 581 828
 6035 254 94 313 5 507 88 691 824 957
 7449 59 8076 106 16 38 397 868 9354
 592 756 817 946 10400 11288 510 20
 52 962 12337 595 831 13695 14522
 15148 318 16059 774 1721 362 443 818
 18110 770 824 920 19228 535 785 804
 80 900
 20014 50 562 23 21816 686 709
 22752 864 23824 24728 984 29081
 532 747 827 26510 988 27010 24 64
 312 63 413 833 938 28526 963 29608
 736 30056 291 594 605 738 81042 292
 338 828 32597 33115 6 642 891 4724
 35070 153 304 755 971 36327 786 927
 79 37815 440 504 634 63 914 38527
 767 39579
 40020 111 797 872 913 42052 547
 654 44134 8 399 525 45076 828 46028
 187 550 26 67 640 896 927 48088 309
 844 972 49134 260 50228 357 406 902
 51076 195 52398 435 58151 253 380
 654 986 54617 944 55692 488 56612
 885 58918 59059 103 360 565
 60655 61150 208 519 717 824 949
 62 521 823 68264 894 64507 704 71
 772 66478 6897 508 59 68125 253 564
 798 69417 7053 671 780 873 71638
 72587 605 41 73122 388 533 844 74531
 771 75785 76290 858 83 701 898 979
 7069 78010 107 12 364 907 79120
 312 85
 80083 166 213 472 797 81090 216
 492 82310 741 83017 200 84411 85896
 86108 96 210 514 943 87676 781 963
 88187 223 340 808 89115 240 90355
 454 91447 573 621 92028 93844 94033
 857 97117 848 926 96096 138 425 513
 745 97114 99264 377 65
 10278 101076 768 102053 285 467
 103592 104471 105076 480 106113 791
 107402 109032 230 394 110401 67 551
 923 111936 112208 519 113135 540
 114598 880 115283 762 116488 544
 117012 322 421 724 118340 53 119835
 407 68 792
 120236 783 121341 71 540 805 59
 122338 98 123366 536 124475 125426
 126214 480 922 85 127117 246 301 539
 870 129 143 56 587 686 130226 131037
 16 885 132166 300 133021 134116 454
 578 710 135096 167 906 13691 137185
 36 85 432 607 138583 678 85 733
 139498 893
 140181 463 931 141421 142534 143659
 144201 922 145049 794 886 59 945
 147108 256 558 148298 760 983
 149789 862 150461 722 152070 91
 278 381 153495 501 154290 753
 155761 156216 424 981 158680
 159120.

Wygrane po 62,50 zł.

343 653 39 835 925 75 1072 227 403
 16 209 28 149 202 305 3377 80 4224

379 749 993 5372 588 687 779 6038
 79 23 415 790 824 928 88 7143 95 200
 31 303 409 776 8106 304 999 9175
 308 36 97 585 412 10289 653 857 985
 11186 321 468 955 68 95 12591 631
 710 1 812 988 13326 589 822 3 88
 14278 319 541 779 851 915 15005 384
 419 508 11 651 71 755 16220 304 512
 672 17075 152 222 633 18479 19397
 400 81 578 837 977
 20067 469 523 58 716 76 833 21334
 7 12 598 723 879 969 22066 140 208
 39 360 401 73 634 702 822 57 973
 23066 222 328 49 68 642 758 95 897
 24212 356 611 25195 425 559 615 80
 732 80 931 26349 561 810 982 27076
 195 255 369 418 60 861 948 28352
 457 551 971 77 29160 855 38 927
 30497 31197 847 32353 87 866 925
 33111 6 56 33 307 589 343833 91 625
 35023 263 92 852 477 527 609 3 805
 90 36185 808 750 910 37081 9 644
 708 846 63 78 948 38358 585 844 39241
 693

4073 151 972 41685 878 89 960 42
 862 654 43020 863 44330 468 557 669
 864 45486 585 825 933 64 46164 442
 97 708 47040 221 99 313 525 754 48419
 520 774 908 50 72 49157 99 571 736
 830 50175 445 51522 664 52023 64 108
 78 355 529 63120 256 322 50 772 826
 54031 585 764 72 55263 309 23 84
 559 633 56196 525 76 85 665 925
 57456 19 79 946 58168 719 918 59241
 472 578 614 738
 60079 397 576 82 618 744 956 61029
 79 268 790 998 62438 41 902 63876
 64704 65020 861 66405 32 705 975
 67064 195 657 802 86 935 68124 341
 495 546 671 706 972 69357 684 757
 973 70009 80 95 126 331 69 95 754
 819 76 7152 248 416 23 71 9 540
 609 46 85 713 44 925 72059 303 653
 995 73126 380 484 702 74065 138 251
 950 92 686 739 71 75374 538 839
 76204 77317 456 76 596 674 727 78163
 316 415 28 512 865 79285 416 2 528
 884 916 25

80082 95 150 516 90 692 858 901
 81232 383 478 519 606 709 47 66
 861 82226 635 775 6 997 83158 237
 360 566 888 962 84042 58 96 448 85145
 458 707 86082 258 10 76 432 764 72

KRONIKA

SIERPIEŃ
12
Piątek

Dziś: Klary i Hilarii
Jutro: Hipolita i Kasjana

Wschód słońca — g. 3 m. 49
Zachód słońca — g. 6 m. 59

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii USB
w Wilnie z dn. 11. VIII. 1938 r.

Cisnienie 762
Temperatura średnia + 20
Temperatura najwyższa + 27
Temperatura najniższa + 12
Wiatr — cisza.
Tendencja — lekki spadek
Stan pogody — dość pogodnie.

DYŻURY APTEKI:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Nałęcz (Jagiellońska 1); S-ów (Augustowskiego (Kijowski a2); Romeckiego i Zelańca (Wileńska 8); Frumkinów (Niemiecka 23); Rostkowskiego (Kawaryska 31).

Ponadto stale dyżurują następujące apteki: Paka (Antokolska 42); Szanhyra (Legionów 10) i Zajczkowskiego (Witoldowa 22).

MIEJSKA.

— Rejestracja rocznika 1920. W najbliższych dniach na ulicach miasta rozklejone zostaną ogłoszenia o rejestracji mężczyzn, urodzonych w roku 1920. Rejestrację przeprowadzać będzie w terminie od 1 września do 1 października r. b. referat wojskowy Zarządu Miasta.

Wszyscy poborowi tego rocznika winni zawczasu postarać się o dokumenty, jak metryka urodzenia, dowód osobisty, świadectwa szkolne itp.

Poczynając od 1 października do dn. 7 grudnia referat wojskowy będzie przeprowadzał powtórnie rejestrację poborowych rocznika 1918.

— Regulacja W. Pohulanki. Magistrat zamierza jeszcze w ciągu bieżącego miesiąca rozpocząć roboty przy układaniu jezdni z kostki kamiennej na ul. W. Pohulanka.

RÓŻNE

— Zw. Prop. Turystycznej zaprasza wilan na dwudniową wycieczkę kolarską, która wyruszy z Wilna, w niedzielę 14 sierpnia br., o godzinie 8, sprzed głównego wejścia do Bazyliki.

Trasa biegnie następująco: 14 sierpnia do Puszczy Rudnickiej, stamtąd 15 na odpust do Trok, przewidziane są kąpiele, przejażdżki łodziami, zdjęcia, wiedzianki zamku itp. Nocleg po 20 groszy od osoby. Udział w wycieczce 40 groszy.

Powrót do Wilna 15 sierpnia na godzinę 19.

— „Wilanianie poznajcie Wilno”. — W najbliższą niedzielę dnia 14 sierpnia wycieczka Prop. Tur. zwiedzi podziemia Dominikańskie.

Uczestnicy wycieczki proszeni są o zaopatrzenie się w latarki.

Zbiórka uczestników wycieczki o godzinie 12 przed głównym wejściem do Bazyliki. Udział w wycieczce 20 groszy od osoby.

LIDZKA

— Komitet Powiatowy „Dni Mickiewiczowskich” w Lidzie. Odbyło się w sądzie Starostwa powiatowego w Lidzie zebra nie organizacyjne Komitetu Powiatowego „Dni Mickiewiczowskich”, na którym wybrany został komitet wykonawczy w osobach: wicestarosta powiatowy, poseł J. Zadurski, M. Górski oraz Łomczic. W skład komisji rewizyjnej weszli: dyr. Maniewicz, Stolarski i inż. M. Hurwicz. Powołane zostały 4 sekcje: spółdzielcza, przemysłowa, rolnicza i turystyczno-pro pagandowa.

— Dyrekcja fabryki przemysłu gumowego „Ardal” w Lidzie wpłaciła na ręce wicewojewody nowogródzkiego 5.000 zł. na Fundusz Obrony Narodowej.

— Dlaczego nie poszedł autobus Wasiliszki — Sobakińce.

Otrzymałmy od wójta gm. wasiliszkiej list następującej treści:

Wiele Szanowny Panie Redaktorze.

W „Kurjerze Wileńskim” z dnia 7 sierpnia r. b. został zamieszczony artykuł p. t. „W Wasiliszkach zaorano główną ulicę”, pod pisany przez „W. A.”, który zawiera sprzeczne z rzeczywistością wiadomości, a mianowicie:

1) Nieprawdą jest, że komunikacja autobusowa na linii Sobakińce — Wasiliszki — Szczuczyn została przerwana z winy Zarządu Gminnego w Wasiliszkach, który zlecił zaorać główną ulicę w miasteczku, — natomiast prawdą jest, że przystąpiono do układania pozostałych kilkudziesięciu metrów nowej jezdni w Wasiliszkach, na tym odcinku zamknięto ruch, rozebrano stary bruk zaorawszy częściowo grunt pod budowę nowej jezdni, przyczym wskazano objazd i ustawiono określone przepisy drogowe znaki, wobec czego autobusy mogły normalnie kursować i widok ustawionych barykad nie powinien być dziwny, ani

kierowcy, ani obsługi autobusu, którzy chybali w okresie robót drogowych często napotykać tego rodzaju przeszkody.

2) Nieprawdą jest, że komunikacja autobusowa na wspomnianej linii została unieruchomiona, co wywołało ogromne rozgoryczenie wśród okolicznych mieszkańców, natomiast prawdą jest, że autobus tylko w jednym dniu i to tylko w jednym kierunku nie doszedł z winy obsługi, zaś w następnym dniach kursował normalnie, chociaż rzekomy powód zerwania komunikacji dotychczas jeszcze istnieje, — okoliczni mieszkańcy nawet nie zwrócili uwagi na tak krótką częściową przerwę komunikacji, a rozgoryczenie ich zostało urojone przez autora artykułu.

3) Nieprawdą jest, że częściowa przerwa w jednym dniu komunikacji wywołała rozgoryczenie wśród ludności, — natomiast prawdą jest, że powstało rozgoryczenie wśród pasażerów, których obsługa nie chciała zawieźć do miejsca przeznaczenia, opierając się na tym, że rzekomo zły jest objazd, gdy zaś po kilku minutach umożliwiono inny objazd, obsługa oświadczyła, iż nie jedzie do miejsca przeznaczenia z polecenia spółki autobusowej.

4) Nieprawdą jest, że do układania jezdni jeszcze nie przystąpiono, natomiast prawdą jest, że z chwilą zamknięcia ruchu na wspomnianym odcinku od razu przystąpiono do układania krawężników i nowej nawierzchni.

5) Nieprawdą jest, że zwracał się do mnie ktoś ze spółki autobusowej zapytaniem o termin ukończenia robót brukarskich, na co nie umiałem nic mu odpowiedzieć, natomiast prawdą jest, że nikt z nich do mnie z tym zapytaniem nie zgłaszał się, a gdyby się zgłosił napewno potrafiłbym mu na to odpowiedzieć.

Łączę Panu Redaktorowi wyrazy poważania
(—) Witold Smigiero
Wójt Gminy Wasiliszkiej
Wasiliszki, dnia 9 sierpnia 1938 r.

BARANOWICKA

— Burza gradowa nad pow. baranowickim. Nad powiatem baranowickim przeszła silna burza gradowa. Nad gminą Połonka padał grad wielkości orzechów laskowych i zniszczył zasiewy. Zniszczenie sięga od 40 do 90 proc.

We wsi Dobromyśl od uderzenia pioruna spaliła się stodoła Wojcik Dorji, wart. 830 zł., w kol. Podlesie spalił się dom mieszkalny Kumejszy Mikołaja, wart. 700 zł. W kol. Wólka, gm. osłrowskiej, dom mieszkalny Szulcewskiej Marii wartości 200 zł.

Dzieci polskie ze Śląska niemieckiego w Warszawie

Bawiąca w Polsce wycieczka dzieci polskich ze Śląska niemieckiego złożyła dziś w południe wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. Na zdjęciu dziewczę polskie ze Śląska na chwilę przed złożeniem wienca.

Wiadomości radiowe

ECHA PRZESZŁOŚCI

W stałym cyklu pogadanek „Echa przeszłości”, realizowanym przez Rozgłośnie Wil. zabierze głos Dr Wł. Arcimowicz. W interesującej prelekcji przedstawi on dzieje pierwszych ochotników chłopów i mieszczan w Polsce przedrozbiorowej. A zatem w piątek, o godz. 17.00.

PRZY DŹWIĘKACH GITAR

Zawsze mile słuchany zespół gitarzystów pod dyr. B. Hajna przypomni się słuchaczom w audycji dnia 12 sierpnia, o godz. 17.10 z wyborem utworów melodyjnych i lekkich.

W RYTMIE MUZYKI BALETOWEJ

Obfity program, złożony z fragmentów najpiękniejszych baletów zaprodukuje nam orkiestra Rozgłośni Wileńskiej pod dyr. Wł. Szczepańskiego dnia 13 sierpnia o godz. 13. W programie figurują balety z oper „Faust”, Lakme, Książę Igor, Halka i wiele innych.

„ŁOŻA FAMILIJNA”

Wesołe audycje radiowe

W piątek, dnia 12 sierpnia o godz. 19.30 nadaje Rozgłośnia Lwowska wesołą audycję pod obiecującym tytułem „Łoża familijna”. Złożą się na nią pogodny melodii operetki we, oraz dowcipny satyryczny monolog „Meloman z jaskółki”, a więc miłośnik muzyki, chodzący do opery na najwyższą galerię. Ja ko przeciwstawienie usłyszą radiosłuchacze skecz o „Łoży familijnej” na temat toczących się tam rozmówek.

RADIO

PIĄTEK, dnia 12 sierpnia 1938 r.
6.42 Pieśń; 6.45 Gimnastyka; 7.00 Dzieńnik por.; 7.15 Muzyka; 8.00 Muzyka wakacyjna; 8.55 Program na dzisiaj; 9.00—11.57 Przerwa; 11.57 Sygnał czasu; 12.03 Audycja południowa; 13.00 Koncert rozrywkowy; 13.30 Audycja życzeń dla dzieci w opr. Cioeci Hali; 14.00 Muzyka popularna; 14.15—15.15 Przerwa; 15.15 Skrzydlata plotkarka — słuchowisko dla dzieci; 15.30 Rozmowa z chorymi; 15.45 Wiad. gospodarcze; 16.00 „Kalejdoskop” — koncert; 16.45 Szwajcaria kaszubska — felieton; 17.00 Echa przeszłości; „Pierwsie mieszczanie i chłopcy ochotnicy w Polsce przedrozbiorowej” — pog. dr W. Arcimowicza; 17.10 Koncert Zespołu gitarzystów pod dyr. Br. Hajna; 17.30 Koncert popularny; 17.55 Program na sobotę; 18.00 Rzeczy ciekawe z przyrody i techniki; 18.10 Recital fortepianowy Karola Kleina; 18.45 Kronika literacka; 19.00 Arie w wykonaniu Cezarego Kowalskiego; 19.20 Pogadanka; 19.30 „Łoża familijna” — koncert; 20.45 Dziennik wiecz.; 20.55 Pogadanka; 21.00 „Kamizelka” — opowiadanie Bolesława Prusa; 21.10 Koncert w wyk. Chóru Męskiego Tow. Śpiewaczego w Pabianicach; 21.40 Wiad. sportowe; 22.00 Wycieczki i spacer; — emówi Eugeniusz Piotrowicz; 22.05 Muzyka; 23.00 Ostatnie wiad.; 23.05 Zakończenie.

SOBOTA, dnia 13 sierpnia 1938 r.
6.42 Pieśń. 6.45 Gimnastyka. 7.00 Dzieńnik por. 7.15 Orkiestra salon. 8.00 Muzyka wakacyjna. 8.55 Program na dzisiaj. 9.00 Przerwa. 11.557 Sygnał czasu. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Koncert Or. Rozgłośni Wileńskiej pod dyr. Władysława Szczepańskiego. 14.00 Muzyka popularna. 14.15 Przerwa. 15.15 „Jantar” — bajka kaszubska. 15.45 Wiad. gospodarcze. 16.00 Pogadanka konkursowa Polskiego Radia. 16.10 „Wesołe migawki”. 16.45 „Piłsudski o orientacji polskich w czasie wojny” — wygł. W. Baranowski. 17.00 Gdy zagra kapela. 17.50 Wiad. sportowe. 17.55 Program na niedzielę. 18.00 Nasz program. 18.10 Poematy i ballady. 18.45 „Podole” — kwadrans poetycki. 19.00 Arie i pieśni w wykonaniu Olgi Olginy. 19.20 Pogadanka. 19.30 Z pieśnią i tańcem przez Centralny Okręg Przemysłowy — audycja muzyczna. 20.00 Audycja dla Polaków za granicą. 20.45 Dziennik wiecz. 20.53 Pogadanka. 21.00 „Kamizelka” opowiadanie Bolesława Prusa. 21.10 Polska Kapela Ludowa. 21.40 Transmisja fragm. meczu tenisa wago Polska — Jugosławia i Wiad sportowe. 22.00 Godzina niespodzianek.

Pomysłowość na usługach wygody

Pewna angielska fabryka wypuściła nową konstrukcję szelki, służące do przywiązywania się pasażerów samolotu do fotelu. Ma to zapewnić większą wygodę.

Uf, jak słońce praży!

Za granicą, gdzie szkoły na wolnym powietrzu są bardzo rozpowszechnione, zastosowano dla uczniów i uczniów pomysły „helm” z papieru, chroniący przed słońcem.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE

— Ostatnie przedstawienia w Teatrze na Pohulance. Dziś, w piątek dnia 12 bm. o g. 8.30 wiecz. Teatr Miejski na Pohulance gra jedno z ostatnich przedstawień. Dany będzie dramat w 3 aktach Wojciecha Bąka „Protest” — obsadę którego tworzą pp: T. Koronkiewiczówna (rola główna), J. Wasilewski, I. Pasińska Detkowska, J. Wiedeńska. Reżyseria — dyr. M. Szpakiewicz.

— Świąteczne popołudniówki. W niedzielę dnia 14 i w poniedziałek dnia 15 sierpnia jako w dni świąteczne Teatr Miejski na Pohulance daje dwie ostatnie popołudniówki (o godz. 4.15). Grany będzie dramat Wojciecha Bąka pt. „Protest” w premierowej obsadzie zespołu.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”

— „Colombina” i „Pieśń Tyrolu” z udziałem M. Downunta i L. Wołkeji. Dziś ukażą się po raz drugi dwie melodyjne kameralne operetki: „Colombina” W. Rapackiego i „Pieśń Tyrolu” Koschata, w wykonaniu M. Downunta i S. Kubińskiego.

Ceny niższe. Wycieczki zbiorowe korzystają ze specjalnych ulg.

— Popołudniówki świąteczne w „Lutni”. W niedzielę i poniedziałek o godz. 4.15 p. p. odbędą się dwa przedstawienia popołudniowe. Odegrane będą dwie kameralne operetki „Colombina” W. Rapackiego i „Pieśń Tyrolu”.

Co 22 sek. włamanie

Ameryka to kraj przestępców

Związek adwokatów amerykańskich ogłosił ostatnio ciekawe dane, dotyczące stanu kryminalistyki w Stanach Zjednoczonych. Z danych tych wynika, że w Stanach na 37 obywateli przypada jeden kryminalista, a 200.000 spośród obecnie żyjących obywateli amerykańskich okaże się przed zgonem mordercami. W Stanach co 22 sekundy popełniane jest włamanie na wielką skalę a liczba przestępstw popełnionych w Ameryce jest 7 razy większa niż w Anglii. W USA popełnia się 20 razy więcej morderstw niż w Anglii. Przestępstwa wyrządziły w Ameryce szkody o 6,2 proc. większe aniżeli w roku poprzednim.

Estonia również wprowadzi

ograniczenia dla Żydów

Estoński minister opieki społecznej Kaska oświadczył, że chociaż ze względu na małą liczbę Żydów w Estonii która wynosi 4.500 osób, kwestia żydowska właściwie nie istnieje, jednak w praktyce życiowej okazały się potrzebne pewne ograniczenia. Wicedyrektor policji Kirsimäe zaś oświadczył, że Estonia nie pozwoli na osiedlanie żydowskich emigrantów z Niemiec, nawet gdyby rozporządzali kapitałami, których ze względu na przepisy dewizowe nie wolno im wywozić. Prasa estońska donosi, że przedstawicielstwa estońskie za granicą są formalnie obciążone przez emigrantów żydowskich z Rzeszy, że jednak placówką estońską za granicą otrzymały instrukcję niedopuszczania żadnych wiz.

W związku z tymi nastrojami doszło w Estonii do wystąpień antysemickich w niektórych lokalach publicznych.

DRUSKIENIKI

101-y sezon NAD NIEMNEM 101-y sezon

SOLANKA DO PICIA

KAPIELE

SOLANKOWE
BOROWINOWE
KWASOWE
GŁOWE
TLENOWE
PIANKOWE

ELEKTRO-i WODOLECZNICTWO,
INHALATORIUM,
IRYGACJE I PŁUKANIA JELIT.

ZAKŁAD LECZNICZEGO STOSOWANIA SŁONCA,
POWIETRZA I RUCHU. KAPIELE KASKADOWA
PIĘKNIE POŁOŻONA STACJA KLIMATYCZNA

Sezon trwa od 15 maja do 1 października.

Informacje: Dyrekcja Zakładu i Komisja Zdrowia w Druskienikach, Związek Uzdrówisk Polskich w Warszawie o razwszystkie placówki „Orbisu” w kraju i za granicą

Rower pod autem

Przechoźnię na ul. Dominikańskiej byli wezorem świadkami wypadku, który tylko dzięki przytomności umysłu cyklisty nie zakończył się tragicznie. Jan Bukowski (Kłopotowa 13) jadąc rowerem został dopędzony przez auto ciężarowe, które wjechało na rower. Cyklista zdołał w ostatnim ułamku sekundy zeskooczyć z roweru, który został po guchotany.

Bukowski zapamiętał numer auta — 28010. (c)

Zaginienie młodzieńca

Wczoraj powiadomiono policję, że zaginął 17 letni Bolesław Borowski (Świętlna 4), który przed dwoma dniami wyszedł z domu. (c)

Wykrycie afery

W jednej z żydowskich spółek miarskich ujawniono nadużycia natury podatkowej i inne. W związku z tym wszystkie księgi zostały zakwestionowane do dyspozycji władz kontrolnych. (c)

KAŻDY

PRZEMYSŁOWIEC
KUPIEC

zyska sobie najlepszą klientelę
ogłaszając się w najpopularniejszym piśmie codziennym
na Ziemiach Półn.-Wschodnich

KURJER WILEŃSKI

WILNO ul. Bisk. Bandurskiego tel. 99

Nieprzytomna staruszka na szosie

Nadzwyczaj tajemniczy wypadek miał miejsce wezorem na szosie mejszagolskiej w odległości 10 km. od Wilna. Powracający z Mejszagoly autobus natknął się na drodze na staruszkę, dającą słabe odznaki życia. Kobiętę przewieziono do Wilna i umieszczono w szpitalu św. Jakuba. (c)

Była to Maria Sawicka lat 60, zam. przy ul. Połockiej (numeru domu nie pamięta). W jaki sposób znalazła się na szosie — tymczasem nie wiadomo. Lekarz stwierdził u niej zupełne wyczerpanie nerwowe spowodowane jakimś wstrząsem. (c)

Kurier Sportowy

Budując trybunę trzeba pamiętać o hokeju

Przed kilku dniami podawaliśmy wiadomość o posuwających się pracach przy budowie trybuny na boisku Ośrodka W. F. w Wilnie. Zapewne wszyscy wspaniale cieszą się z tego, że mieć będziemy nareszcie boisko lekkoatletyczne z trybunami i szatniami, że raz nareszcie skończy się ten beznadziejny okres wegetacji i prymitywu.

Chodzi jednak o jedną, naszym zdaniem, zasadniczą kwestię, dotyczącą budowy trybun na Pióromoncie. Słyszeliśmy, że trybuna w zupełności nie zostaną wykonane w tym roku, że zabraknie i czasu i pieniędzy, a więc trzeba będzie czekać dłużej. Wiemy, że kierownik Ośrodka kpt. Żmudziński dokłada i dokładać będzie starań, żeby trybuna wyrosła jak najszybciej, lecz czasami człowiek staje się bezradny. Nam chodzi w danym wypadku o okres zimowy. Wiemy bardzo dobrze, że Wilno nie posiada odpowiednich warunków technicznych do propagowania sportu hokejowego. Organizacja meczów z drużynami przyjezdnymi nasuwa moc najrozmaitszych trudności. Skoro więc na Pióromoncie powstaje piękny stadion sportowy z krytą trybuną, to czy nie warto

tak pokierować pracami, żeby móc w zimie i stadion i trybunę wykorzystywać. Na Pióromoncie można będzie prowadzić szereg kursów łyżwiarskich i organizować mecze hokejowe.

Jeżeli więc faktycznie nie da się wykończyć w zupełności trybunę, to niech ona będzie doprowadzona przynajmniej do takiego stanu, żeby w zimie można było pomieścić tych wszystkich widzów, którzy interesują się hokejem. Powstanie boiska hokejowego na Pióromoncie jak i możliwość wykorzystywania krytych trybun dla rozwoju

hokeja wileńskiego ma bodaj czy nie zasadnicze znaczenie. Bez boiska i bez trybun hokej wileński, który przed trzema jeszcze laty miał wspaniałe widoki rozwoju, zatrzymał się, a ostatnio nawet załamał się jak pod względem sportowym tak też i organizacyjnym.

Apelujemy więc do wileńskich władz wychowania fizycznego, żeby nasze dezerwaty wzięte zostały pod rozwagę i żeby kierownictwo budowy zechciało uwzględnić słuszne żądania hokeistów i łyżwiarzy wileńskich.

Co to wszystko ma znaczyć?

Zaczął się aparat organizacyjny sportu pływackiego. Jednego dnia zapowiada się szumnie termin zawodów, a po upływie jednej doby odwołuje się zawody, które wczoraj były reklamowane. Dlaczego? Dlatego, że pływacy jednego z klubów zechcieli wyjechać do Brześcia, a bez nich nie może przecież odbyć się w Wilnie żadna impreza. Jeżeli związek pływacki ustala jakieś terminy, to niech stara się przestrzegać ustalonych terminów, a jeżeli któryś z klubów chce wyjechać, to niech wcześniej porozumie się z zarządem związku pływackiego i tak jakoś uzgodni wszystko, żeby nie kolidowały z sobą terminy.

Wszystko to wygląda bardzo mało poważnie.

Wszystko to mówi o jakimś protekcyjnym naliście, względnie o kulisach sportowych w pływaniu. Nie można faworyzować jednego klubu. Skoro wyznaczone zostały zawody na 13, to zawody powinny być się odbyć, a jeżeli pływacy Robotn. Kl. Sport. chcieli startować w Brześciu to nikt ich przecież w Wilnie nie trzymał. Oczywiście, że brak pływaków RKS-u wpłynął by ujemnie na przebieg zawodów, lecz nie ma z tego, co na dobre nie wyjdzie. Przesunięcie zawodów po zostaje więc bez usprawiedliwienia. Na przyszłość domagać się będziemy od organizatorów sportu pływackiego nie tyle może prawdomówności, ile solidności w pracy.

Porażki amerykańskich lekkoatletów w Finlandii

Bawiący na tournée po Europie amerykańscy lekkoatleci startowali wczoraj w Finlandii w miejscowości Turku. Zawody tym razem wykazały znacznie mniejszą przewagę amerykańskich lekkoatletów niż w Szwecji i Niemczech. W niektórych konkurencjach Finowie odnieśli bezapelacyjne zwycięstwa zajmując niekiedy pierwsze dwa a nawet trzy miejsca. Techniczne wyniki:

na 110 m przez płotki zwyciężył Amerykanin Wolcott w czasie 15,7,

w dysku zwyciężył Fin Korcas 47,80 przed Amerykaninem Zagar 45,40,

100 m. wygrał najlepszy obecnie sprinter świata Ben Johnson 10,7,

440 m. pierwszym był Amerykanin Malot 48,1 przed Finem Tummisto 49 i Amerykaninem Borek 49,5.

1500 m. wygrał Amerykanin Fenske 354 przed Marti Salminenem 3:55,8.

na 800 m. zwyciężył Fin Peussa 11:56,7.

Na 10 000 m. triumfowali oczywiście zawodnicy fińscy. Pierwszym był Ilmari Salminen 31:05,3 przed swoimi rodakami Isohollo 31:07,5 i Virtanenem 31:08,2.

W skoku o tyczce zwyciężył Amerykanin Varoff — 4 m.

W skoku wzwyż pierwszym był Fin Kotkas 1,98 przed Finem Kalima 1,95 i Amerykaninem Cruteren 1,95.

Mistrzostwa lekkoatletyczne Łotwy

Onegdaj zakończyły się w Rydze mistrzostwa lekkoatletyczne Łotwy. Przyniosły one następujące wyniki:

100 m. — Adamowicz 11,4.

200 m. — Adamowicz 23,1.

400 m. — Rucinsz 51,6.

800 m. — Krastinsz 1:59,9.

1500 m. — Krastinsz 4:08,4.

5000 m. — Vitols 15:09,8.

10000 m. — Vitols 31:52,7.

110 m. pł. — Martinfelds 17,2.

Rzut młotem — Brugis 41,48.

Rzut dyskiem — Zarinsz 44,79.

Rzut oszczepem — Jurgis 64,04.

Skok wzwyż — Maokaitis 1,80.

Skok o tyczce — Vosmanis 3,85.

Skok w dal — Zarinsz 6,73.

Maraton — Blumberg 3:12:29,6.

Konkurencje kobiece:

60 m. — Niklase 8.

100 m. — Niklase 12,9.

400 m. — Niklase 63.

800 m. Pumpure 2:37,1.

Skok w dal — Liepins 5,12.

Skok wzwyż — Sweichheimers 1,48.

Rzut oszczepem — Puce 39,61.

Akcja wychowania fizycznego na wsi

Państwowy Urząd WF i PW zamierza podjąć w najbliższym czasie na szerszą skalę akcję wychowania fizycznego na wsi.

W pierwszej fazie mają być zorganizowane w celach doświadczalnych wzorowe ośrodki gminne WF. Doświadczenia zdobyte tą drogą będą wykorzystane przy ustalaniu ogólnych wytycznych do dalszej pracy, za krojonej już na szeroką skalę.

Takich doświadczalnych ośrodków tworzy się obecnie pięć, w różnych dzielnicach kraju, a mianowicie w powiecie brzeżańskim, bydgoskim, tureckim, dalej na Wileńszczyźnie i w pobliżu Warszawy. Ośrodki te będą zorganizowane przez PUWF i PW i rozpoczną swą działalność już na jesieni.

W gminach, w których znajdują się wspomniane ośrodki, powołane zostaną podkomitety gminne WF z udziałem przedstawicieli samorządu, duchowieństwa, nauczycielstwa i organizacji społecznych. Zadaniem podko-

mitetów będzie propagowanie i organizowanie WF na terenie gm., dążenie do uzyskania terenu i sprzętu, tworzenie sekcji WF w organizacjach społecznych, koordynowanie działalności tych organizacji, wreszcie troska o kadre instruktorską.

Prace w ośrodkach doświadczalnych prowadzić będą specjalnie zakontraktowani instruktorzy, poza tym wystąpi tam będą w jesieni objazdowi instruktorzy narciarscy (uruchomione również zostaną warsztaty wyrobu nart sposobem domowym).

Po sezonie jesiennym i sezonie zimowym zostaną zorganizowane w celach propagacyjnych gminne zawody sportowe.

W pierwszym roku istnienia ośrodków bez pośredni nadzór, a także opiekę materialną nad nimi rozciągną Okręgowe Urzędy WF i PW. W przyszłości dalszą ich pracę, jak również całokształt WF na gminy kierować będą podkomitety WF.

Piąte Święto Sportu Polskiego na Łotwie

Akcja sportowa, zapoczątkowana na terenie Polonii łotewskiej przed dziesięć laty w Polskim Klubie Sportowym „Reduta” w Rydze, ogarnęła ostatnio wszystkie skupiska polskie, docierając nawet do najbardziej głuchej prowincji. Sport polski poza Rygą prowadzi na terenie całej Łotwy Związek Polskiej Młodzieży — najliczniejsza dzisiaj polska organizacja na Łotwie, licząca 18 filii, łączących kilka tysięcy młodych Polaków. W Dyneburgu obok wspomnianego już Związku Polskiej Młodzieży, akcję sportową prowadzi również sekcja sportowa Polskiego Towarzystwa „Harfa”. Najsilniejszym wyrazem dojrzałości sportu polskiego na Łotwie są organizowane przez wspomniany już Związek Polskiej Młodzieży od 4. lat Święta Sportu polskiego na Łotwie z udziałem wszystkich sportowców polskich, a więc — Związku Polskiej Młodzieży, Reduty i Harfy. — Pierwsze takie święto sportu

miało miejsce w 1934 r. w Rydze, drugie — w r. 1935 w Dyneburgu, trzecie w następnym z kolei roku w Rzecywie, czwarte — w roku ub. w Lipawie i piąte, które się odbędzie w dniach 13 i 14 bm. — w Rydze.

Program tegorocznego polskiego święta sportu na Łotwie obejmuje, oprócz lekkiej atletyki, gry sportowe (piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę, etc.) i pływanie oraz zawody kajakowe. Zwycięskie zespoły otrzymają cenne nagrody, zaś dowodzący nimi. in. przez b. posłów R.P. w Rydze m. in. Beczkowicza i Charwata oraz ufundowane przez tę organizację polskie. W święcie sportu weźmie udział około 300 sportowców i sportowców polskich na Łotwie, którzy będą walczyli o palmę pierwszeństwa i nagrodę dla najlepszego zespołu polskiego ufundowaną przez Światowy Związek Polaków z Zagranicy.

CASINO | Dziś całość! Dwie serie w jednym programie

1) „Tygrys Esznapur” 2) „Indyjski grobowiec”

Chrześcijańskie kino | Wzruszający dram i tragicznych przeżyć.
SWIATOWID | Miłość i trzy kobiety

W rol. gł. IWAN PETROWICZ i MAGDA SZNEIDER. Film ten to symfonia dźwięków, to symfonia miłości. Początki seansów o godz. 5—7—9, w niedzielę i święta od 1-ej.

OGNISKO | Dziś natchniona artystka! **GRACE MOORE** Genialna śpiewaczka! wzbudzi entuzjazm wszystkich w największym filmie świata
BĘDZIESZ ZAWSZE MOJA
Nadprogram: UROZMAIACONE DODATKI. Początek seansów o 6-ej, w niedzielę i święta o 4-ej

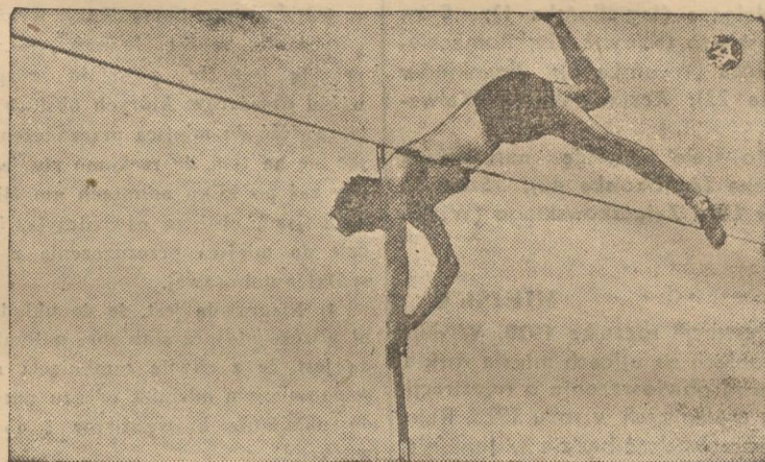
— Mam nadzieję, że panowie nie opowiadają mojej żonie, iż pożyczę sobie od panów 200 złotych?

— Nie opowiemy, jeśli pan nam przyrzeknie, że nie opowie pan naszym żonom, iż mieliśmy tyle pieniędzy przy sobie!

Po sukcesie polskich lekkoatletów w Oslo

Finisz biegu na 200 mtr. Od lewej do prawej — Zasłona (Polska), Trauberg (Norwegia), Sjövall (Norwegia) i Dunecki (P.).

Zwycięski skok o tyczce Sznajdera (Pol.)

LEKARZE
DR MED. JANINA
Piotrowicz Jurcenkowa
ordynator szpitala Sawicz.
Choroby skórne, weneryczne i kobiece
ul. Jagiellońska 16 m. 6, tel. 18-66.
Przyjmuje od 5 do 7 wiecz.

AKUSZERKI
AKUSZERKA
Maria Laknerowa
przyjmuje od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz.
— ul. Jakuba Jasińskiego 1a—3, róg ul.
3-go Maja obok Sądu.

AKUSZERKA
Smałowska
oraz Gabinet Kosmetyczny, odmładzanie cery, usuwanie zmarszczek, wągrów, piegów, brodawek, łupieżu, usuwanie tłuszczu z bioder i brzucha, kremy odmi. dzające, wanny elektryczne, elektryzacja. Ceny przystępne. Porady bezpłatne. Zamkoma 26—6. stepne. Porady bezpłatne. Wielka 4—1.

LETNISKA
POSZUKUJEMY w miejscowościach letniskowych Wołokumpii, Jerolimce i Magistrackiej Kolonii nie dalej 8 km. od m. Wilna działkę sosnowego lasu o powierzchni 2 hektarów wraz z zabudowaniami dla kolonii dziecięcej.
Oferty prosimy zgłaszać do księgarni Lektor Wilno, Mickiewicza Nr 4.

LOKALE
4 lub 5-pokojowego mieszkania z wygodami, pokojem dla służącej, pożądany ogródek poszukując blisko centrum lub przystanku autobusowego. Zgłoszenia do Administracji „K. W.”.

PRACA
POTRZEBNA zdolna kelnerka do restauracji Br. Borowskiego w Lidzie, ul. Suwalska 5.

POTRZEBNY retuszer - laborant od zaraz. Chrześcijański zakład fotograficzny „Fotos”. Piński, ul. Kościuszki 21.

POSZUKUJĘ pracy w charakterze gospodyni, wiek średni. Posiadam dobre referencje. Adres: Majowa 26—3.

POTRZEBNE TANCERKI lub uczenie do baletu. Zgłosić się: Biskupa Bandurskiego 4 m. 13 Hotel Ermitaż, pokój 9 od 16 do 21.

RÓŻNE
DANCING w WERKACH. W dniu 14 sierpnia o godz. 18 w pensjonacie w Werkach odbędzie się dancing, na który zaprasza sympatyków i wycieczkowiczów — Zarząd.

Przy **BÓLACH GŁOWY** NERWOBÓLACH I GRYPPIE
stosuje się **PROSZKI**
DLA DOROSŁYCH I DZIECI
KOWALSKINA

Nieświeskie

Chrześcijański sklep skór i obuwni
CIESŁAK B., Kleck — Rynek
Wykonuje solidnie, szybko i tanio wszelkie obstalunki.

BARANOWICKIE

NOWOCZESNE radioodbiorniki - detefony na głośnik, przystosowane do miejscowej rozgłośni w Baranowiczach, poleca firma Rożnowski i Karaś Baranowicze, Nowogródka 2, tel. 141.

Kupujemy każdą ilość tegorocznego MIODŹ, dojrzwałych SERÓW litewskich i GRZYBÓW suszonych.
Płacimy najwyższe ceny
Spółka Chrześcijańska
„EKONOMIA”
Baranowicze, ul. Szeptyckiego 50
telefon 97

Kino „APOLLO”
w Baranowiczach
Najpiękniejsza komedia śpiewno-muz.
Ich sto i ona jedna
W roli głównej DEANNA DUBBIN
Adolf Meniu i Inni
Orkiestra i chór opery wiedeńskiej

— Litości, mościa pani—chciałem naprawdę tylko słuchać radia!

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno 1
Centrala: Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4
Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęć 1—3 po południu
Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30
Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogródek, ul. Bazylińska 35, tel. 169;
Lida, ul. Zamkowa 4/7, tel. 73; Baranowicze,
Ułańska 11; Brześć n/B, Pierackiego 19, tel. 224;
Pińsk, Dominikańska 40.
Przedstawicielstwa: Kleck, Nieśwież, Słonim, Stołpce,
Szczuczyn, Wolożyn, Wilejka, Grodno — 3 Maja 6,
Suwałki — Em. Plater 44, Równe — 3-go Maja 13,
Włokowysk — Brzeska 9/1.

CENA PRENUMERATY miesięcznej:
z odnośnikiem do domu w kraju —
3 zł., za granicą 6 zł., z odbiorem w
administracji zł. 2,50, na wsi, w miejscowościach, gdzie niema urzędu pocztowego ani agencji zł. 2,50.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr. przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem 30 gr, drobne 10 gr. za wyraz, kronika redak. i komunikaty 60 gr za wiersz jednoszp. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe tabelaryczne 50%. Układ ogłoszeń w tekście 5-lamowy, za tekstem 10-lamowy. Za treść ogłoszeń i rubryki „nadestane” redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca. Ogłoszenia są przyjmowane w godz. 9.30—16.30 i 17—19